

310310

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 14-వ తేది గురువారము

No. 214

సంపుటము 5

కుండుభినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

నందిక ౨౧౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదుఅమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మంచితెరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుదు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 మొదలు 1921 వరకు)

1-కి అ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజంట్లవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చుపడనేరవు

పోస్టు ఖర్చులు లేవు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

త్వరపడుదు!

కొద్ది టిక్కెట్లు మాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మేశ్వరి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.

మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే.

అర్యులారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపల్ నె 141 రంగు నాస్టార్డ్ కమైన్ ఫలములో నేను 1918 సం॥లో కట్టించిన రెండవసారి గలిగిన నామేడను అర్హులైనవారి ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసినవివరాలు లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినచో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు పూర్తిమైన వెంటనే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేదియో, లాటరీ వేయవిధానమును, తప్పిల్లుగా ముందు యివత్రికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురించిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, పెద్దపనుషులు వగయిరాల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. టిక్కెట్లల వసూలయ్యే సాములో ఏజంట్ల కమిషనువగైరా ఖర్చులుపోను మిగతాసాము లాటరీ టిక్కెట్లు పూర్తి అయ్యే వరకును యేలూరు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అనంతరము దీక్షింపబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాబు వగైరా అన్యాయకారితము లేమి చేసియుండలేదు. సవరు మేడకు ఎవరికైనా యేలగాదాబువచ్చినా నా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి నూ మేడనాక్కను స్థిరపరచగలవాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో వెనకకులతో కమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యేలూరు సబురిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నావద్దనున్న టైటిలుడిస్టు, యెస్కొర్లెస్సు ఫర్టిఫికెట్లు వగైరాలు రిజిస్టరీకాలమందు యిచ్చి ఆస్తి స్వాధీన పరచబడును. 5. టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆద్రెస్సును స్పష్టముగా వ్రాయుచు, టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే నాపేర మనియార్డరు చేసినయెడల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగుటపాలో పంపించబడును. 6. పది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా యివ్వబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపిదే జవాబు యివ్వబడదు.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మానమృకమును గ్రహించితిరా?

లేనిచో ఒకసారి మా ప్రదర్శనశాలకు దయచేయును. సవరం బంగారు గజ్జల అడ్డెగలు, వడ్డ్యాణము, నాగవత్తులు, కంటెలు అడ్డెగలు, మొలత్రాడు, గడియారము గొలుసు చేతిరిప్పులు, యిదియది అననేల ఎట్టి రకమైనను వారి వారి కోరిక ప్రకారము తయారుచేసి సకాలములో యివ్వబడును. (5)

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

శ్రీకృష్ణ తులారాభారము

బందరు నోబిల్ కళాశాల ప్రాధానరుగాలైన కీర్తిశేఖరైన ముత్తరాజు సుబ్బరావు పంతులు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము.

క్రయం 1-0-0 పోస్టేజీతో. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే నిలవయున్నవి. వ్యాపారస్థులకు ధారాళమైన కమిషన్ యివ్వబడును. యం. వి. రమణ అందు కో., నెల్లూరు.

అదును పుండ్లమందు

వానకాలములందు, కాలిచేళ్లల మధ్యమున కలగఁగల అదునుపుండ్ల, ఈ బొంబము చాల శ్రేష్ఠము. శ్రీలకు ఉపయోగపడును. ఇంకను ఈ మందును ఉదయాగిం చుటకల్ల, రణములు, తీటు, గడ్డి, యెండు అనేకచర్మవ్యాధులకు నివర్తియగును. బుడ్డి 1-కి 0-5-0 తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. (408) కనకపు, పాక్కటపు

ముఖ్య గమనిం

మోగ్గతాపరములు

నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సం. బాధపడుచుంటిని. బెనారస్ సిటీ దుర్గా వాట్రోజిక్ అనెడి స్పెషల్ బొంబయి వార స్పెషలయెను.

ఉజ్జయిన్ 28-9-18

Andhra Tutorial College,

Polaiah up-stairs opposite to Taluk Office, Innespeta, Rajahmundry. Of Viti Interest to Senior Inter Students. Classes from 15th December. For Intermediate Part I Stucents only. Book your seats early.

Apply to:—M. K. Rangachari, Secretary

Madras Tutorial College

Now residing at Polaiah Upstairs Rajahmundry

లోక మయమార్ కస్తూరిమూత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మూత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మూలకామయమార్ కస్తూరిమూత్రలు మంచి నష్టమిచ్చును.

లక్ష్య నిరీక్షణాద్యోగ్య సామవారపేట, కూర్మజిల్లా.

మూలకామయమార్ కస్తూరిమూత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనవి. మరల దేహశుద్ధిని పంపజేయవచ్చును.

చాలరాహుచార్య, లింగరాజు, చిక్కోడి తల్ గామ్.

మూలకామయమార్ కస్తూరిమూత్రల గుణములను మిక్కిలి ఆసక్తిగా గ్రహించినది. 6 బుట్ల వెంటనే పంపజేయవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. వ్యయ్య, మూలకామయమార్ కస్తూరిమూత్రలు, బెంగళూరు.

సారస్వతానవము విద్యార్థులకు, వ్యాధివాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంస్థానాలకు, వారు, వీరు

యనవలె మెదడు సంబంధమైన పనికలవాటి పాలిటికి సంజీవన.

20 డిసెంబరునెల నుండి ప్రారంభం వల 1-0-0-0 వి. పి. ఖర్చు చేరు.

త్రాంతి ఉత్తమ, సం. 281 తిరువెట్టిపాటి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్. లు మద్రాసునుండి పంపబడెను.

సాక్ష్యమే మెట్టాచల పండితులు శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల మైసూరు. (1)

301-594

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(భైషజ్య రత్నావళి 920 పుట)

ఇది అయోగ్యుడొకడవలె మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు కుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, కచ్చుక మూర్తము మొదలగు వివిధముల ప్రద్రవ్యములు చేరియున్నవి. పై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్మితము. మూలకామయమార్ కస్తూరిమూత్రలతో సేవ చేయవలెను.

కీ: స్వేచ్ఛాహారవిహారా: నక వాచివ్యవహారా: సేవాయా: కాంతిజనన: కామోద్దీపకమహా: జానీని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంతినిచ్చును. మేయ్య భాతులన్నిటికీ కామోద్దీపకముగా పనిచేయును. అతిమాత్రము, క్షయ, ముఖశోషములు, మొదలగు భాతులన్నియులను వ్యాధులలో మేయ్యగ నుక వాడవలెను. అతియోగిండువిధానము మందులో బంపబడును. వెల 25 మూత్రలు రూ 5-0-0

జంధరయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వనూలైన మరాలధనము 1,12,925.

కార్మరు ఆచంట లక్ష్మీవతి లి. యే., ఎమ్. లి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 హార్బర్ రోడ్డు మాయూరపేట, మద్రాసు.

నిర్మితము. తిరువెట్టిపాటి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్. లు మద్రాసునుండి పంపబడెను.

మోసపుమందుల వలనను, ఇతరులుకూడ ఇదేమో స్వరూపముగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోతును.

త్రాంతిలు:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువెట్టిపాటి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువతి, (3) 402, టంకెళాలపేటి, మద్రాసు. (4) 2, బబారు రోడ్డు, రాయపేట-మద్రాసు.

మహామారి (ప్లేగు)నుండి ఎంతమాత్రముభయములేదు (1045-4)

శ్రీ గద్యాల మహారాణి సాహెబుగారి మెప్పుచే బంగారు పతకమును బొందిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (2)

వేగు ఔషధములు

కడచిన యిరువదియైదు కర్మములకలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశములందును ఉపయోగించబడి ఆ శేఖరము "క్షిందినవి

జ్వరమునకు హైమాది సానకమును, గడ్డలకు శతభౌతపుత్రమును, ఉపయోగింపదగినవి

ఇవి ప్లేగును గుణపరచుటయే గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుల ప్రదేశములందు సానకమును మీము ఇచ్చియుండు ప్రకారము సేవించుచుండిన, ప్లేగుభాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులకు పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి స్త్రీలుకూడ ఉపయోగించవచ్చును. ప్యాకింగ్ పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము

హైమాదిసానకము 6 అవున్సుల సీసా రూ 1-4 లు } శతభౌతపుత్రము 1 అవున్సుసీసా రూ 0-14-0 లు

3 " " 0-12 } 1/2 " " 0-10-0

తిరువెట్టిపాటి మద్రాసు. "పండిట్" మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము 41, ఆచారప్పగ వీధి, మద్రాసు.

మ ర తై ల ము — తామర, తిరు, గజికి మంచిది

గుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మంచియుండుతో తయారు

డి. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతంజనము డిపో, మద్రాసు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 14-వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు			
మిరియాల రూ 1-కి రూ	45-0-0	మొదలు	60-0-0
బియ్యము ఒప్పా		మొదలు	వరకు.
మినుగు తెనాలి	రూ 45 xలది	రూ	12-8-0 18-0-0
మినుగు	రూ 45 xలది	రూ	15-8-0 16-0-0
డిబ్బీ	రూ 45 xలది	రూ	15-8-0 16-0-0
రాగులు ర. 164	ఒప్పా 1-కి	రూ	8-8-0 9-0-0
గుడ్డలు	రూ 45 xలది	రూ	20-0-0 21-0-0
(2) వస్త్ర ధాన్యములు			
బియ్యము ఒప్పా 1-కి	198	రూ	12-0-0 18-0-0
మినుగు	రూ 45 xలది	రూ	18-8-0 14-0-0
మినుగు	రూ 45 xలది	రూ	11-8-0 12-0-0
మినుగు	రూ 45 xలది	రూ	14-0-0 15-8-0
మినుగు	రూ 45 xలది	రూ	7-8-0 8-0-0
(3) సూనె వస్త్రపులు			
మినుగు సూనె రూ 1-కి	రూ	150-0-0	155-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	18-0-0	28-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	58-0-0	59-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	54-0-0	56-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	120	మినుగు రూ 126
మినుగు రూ 1-కి	రూ	116-0-0	
(4) చిల్లర వస్త్రపులు			
మినుగు రూ 1-కి	రూ	155-0-0	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	140-0-0	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	40-0-0	120-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	45, 50	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	65, 70	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	40-0-0	45-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	85-0-0	48-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	52-0-0	62-0-0
(5) ఇనుము			
మినుగు రూ 1-కి	రూ	84-8-0	85-0-6
మినుగు రూ 1-కి	రూ	16-0-0	87-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	86-0-0	87-0-0
(6) లోహములు			
మినుగు రూ 1-కి	రూ	82-0-0	88 4-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	25-12-0	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	16-8 6	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	315-0-0	320-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	850-0-0	855-0-0
మినుగు రూ 1-కి	రూ	48-0-0	48-4-0
(7) రంగులు			
మినుగు రూ 1-కి	రూ	88-0-0	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	75-0-0	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	40-0-0	
మినుగు రూ 1-కి	రూ	75-0-0	

హిందీ హాకెటు డిక్షనరీ

సర్వదా దగ్గర నుంచుకొనుటకు వీలుగా - చిన్న పైజున జేయబడినట్లుగా - ఏమియు భాషాభివృద్ధికి తోడ్పడే నను సరే - దీనిని నామమున అప్పటికే వ్యాసు హిందీ మాటలాడు కొనదగినట్లుగా - ఇది వ్రాసిబడినది.

అసలు వెల రూ 1-0-0, ప్రస్తుతము వెల రూ 8 లు.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము, కాంగ్రెసుకు వేలెడి ఆంగ్లసాద రుపము లేదు వెలలో నిల్లు కట్టి పు చేయుటచేసి. ఈ వెల ఈ వెలలందుకలకు మూతమే గనుక కావలసినవారు త్వరపడవల యును. వెలతయగ కొనుచుకొని మాటికి 20 చొప్పున కొనివ నునాడ నిచ్చెదము. రె దుకతులకు తక్కువ పంపబడెను.

పంచాంగుల అదినారాయణశాస్త్రి, మె 10 రు ఆర్కుంగెల్స్, ట్రిప్పి కేన్, మద్రాసు. (482)

పంచములు

అస్పృశ్యులా? స్పృశ్యులా?

అనేకుల హిమచల పర్యంతము బ్రాహ్మణాదివర్ణచతుష్టయముగాక యెడతరజాతి-పంచము, అనియో, చందాబు రనియో, మాలవాంధ్రనియో బింబంబడుచుండిరి. ఈ మాలవాతినిగురించి విపులముగా శత్రురాజులును, ధర్మశాస్త్రమును నిర్వచించి యుండలేదు. కాని, వాడుకయందు నీచాతినిచెప్పముగా వ్యవహరింపబడుచున్నది ఇంత నీచస్థితియందుండటకు యాజాతి యొక్క పురాకృతకర్మవిపాక మెట్టిది? ఏదియో కారణముండియుండవలయును. కారణము లేని కార్యముండదు. కర్మవిభాగ మైవర్ణవారి జన్మాదులు కానిందిన సాంఘిక, మత, నైతిక ధర్మముల నశి, బించిన కారణముచే బహిష్కరింపబడిన నొక తెగయని యూహింపవచ్చును. సాంఘికవికల్పదురాచారము, అనాగరికత మొదలగు కారణములవలన నార్యులచే తమ సంఘమునం జేర్చుకొనక బహిష్కరింపబడి యీ నీచాతినిచెందునని తిరుగుడుదొడ్లు శిక్షింపబడిరిని నిశ్చయింపవచ్చును. ఆకర్మములను సదాచారము నాగరికతయొ నీ మాలవలన సాంకర్మ్యము నొంది తమ సాంఘిక క్రిత నశింపబడ నీచాతినిగురించి యస్పృశ్యతాదీనిబంధనము లేర్పాటు చేసేయించుదురు. ఆకాలమున కా కట్టుబాటులత్యంతరమైయున్నవి. ఆర్యుల నిబంధనములు మాలవాతికి శిక్షావిధులైనవి. శిక్షి యనుపదమున కర్మము హింసించుట కాదు. తిప్పచేసినవాడు తనతప్పు తెలిసికొని పశ్చాత్తాపము నొందునట్లు చేరేపించు విధానమునకు శిక్ష యని నిర్వచనము అట్టి ప్రేరణవలన ప్రాయశ్చిత్తము నొందును. అప్పుడు తన నేండును. కాత్మికాని పని, తుండగుచున్నాడు. అందువలన సాంఘిక కర్మములు యెడతరజాతి నిబంధనములు, నిబంధనాతిక్రమణమునకు శిక్ష, శిక్షలవలన పశ్చాత్తాపము, పశ్చాత్తాపములవలన ప్రాయశ్చిత్తము, ప్రాయశ్చిత్తమువలన విడితెయ్యి, నందవలన సాంఘికార్హతయొ గలుగును. కనుక నే మన్యుదులు శిక్షాస్మృతులు, ప్రాయశ్చిత్తకాండము విధించిరి. అందువలన శిక్షావిధుల కొక యవధి గన్పించుచున్నది. ఎంతకాలమునకు నెట్టి యవధి యుగల్పింపక యధఃపతితులై యుండు ట్లు శిక్షింపబడిన యీ మాలవ తిరగపాప మేమి చేసేయిందోగాని యింతవరకు ప్రాయశ్చిత్తము పవిత్రత కలిగినది కాదు. శిక్షలవలన పశ్చాత్తాపము నొందినవానికి ప్రాయశ్చిత్తమే శుభం. కనుక నే యింతవరకు శిక్షావిధిలోనే, మాల తెగ యుండవలసినదని, ఇట్లు తకాల మార్గసంఘము ముత్యేయిచే యంతకాలము నీచాతి కీ దుస్థితిఁబడును. అప్పుడెకాలమున నీచాతియొక్క దుండగులవలన తగినట్లు లీజాతికి యధఃపతితులగు కలిశిక్షలు విధించియున్నాడు. అందువలన నీచాతి తమంతట తాము పశ్చాత్తాపము గలిగి ప్రాయశ్చిత్తము నొందుటలేదు. ఆశిక్షావిధానములలో 1 అధ్యాయ 2 అధ్యాయములకి సంఘబహిష్కారము ముఖ్యశిక్షలుగా నున్నవి. ఈ మూడంటివలన నీచాతి నశింపబడినదే కాని యీ శిష్టరామగ్రహమువలన జీవించియున్నది. శిరచ్ఛేదమునకు మారుగా శిరఃఖండాన మనునట్లుర్య లీశిక్షలు విధించియుండును. ఈ శిక్షలవలన నీచాతియందు దనాగరికత ప్రబలిచ్చింది. రాను రాను ఆర్యు లీసంఘము నణగద్రొక్కరి. ఇంత దీర్ఘకాలము తొగవై యార్యులకు కలుగుట మిగుల శోచనీయము. శిక్షాస్మృతియందు గర్హితులుగా నడచిప్రాయము లేనివో ననూనమును పురస్కరించుకొని స్మృతి భిలమై పోవలసినవైనను, గనుక స్మృతినిఃసంఘముకై రహస్యపరమార్థము సంఘాభివృద్ధికి కారణభూతముగా నుండవలయును. ఆర్యులచే శిక్షింపబడిన యీ తెగ తమ దురాచారము, సంఘ బహిష్కారకారణము గ్రహించి పశ్చాత్తాపమునొంది క్రమక్రమముగా సాంఘిక సాంప్రదాయ సదాచారముల నశలించి పవిత్రులైనవృద్ధుల తమసంఘమునక జేర్చుకొనదగిన నను నొక రహస్యపరమార్థము తమశిక్షి కొక పరమాధిగా నుండనియెడల కేవలము నీర్వృత్తు పురస్కరించుకొని యార్యుల యాదార్యమునకు లోపమును నూచింపక మానదు. అట్టిసాంఘికరహస్య పరమార్థమును పురస్కరించుకొనియే యార్యులు ధర్మశాస్త్ర నిబంధనాతిక్రమణ శిక్షావిధులకు కొన్ని యవధులను గల్పించి ప్రాయశ్చిత్తకాండమును వదించిరి. ధర్మములు, నిబంధనములు, తదతిక్రమణ శిక్షావిధులు, శిక్షావధియొ, ప్రాయశ్చిత్తము లేని చట్టము బహుజనాదిరజీయమై చిరస్థాయిగా నుండాలదు. సార్వకాలిక శిక్షావిధులు పరమేశ్వరునిచేతనే నిర్ణయింపబడితమ. ఈ యవధిర్య కిన్ని జన్మములవలన నీవిధముగ శిక్షాని విధి విధానముండునుగాని, యవధిలేని సార్వకాలిక జన్మజన్మాంతరశిక్షి యుండదు. అట్లుండకేల పునర్జన్మ రహితమౌతినంగ్రహణోపాయము, తిరాచరణము, నష్టలిఖిము కావచ్చును. ఇప్పుడు మన మనుభవించుచున్న పురాకృతకర్మలనుమాత్రమే మగు జన్మ శిక్షకు మోక్షమే నరమాధిముగుటలవలన నొక్కప్రాప్తికి సాంఘిక, మత, నైతిక, రాజకీ యాధికధర్మములు పరమపద సోపానములుగా నుండవలయును. అట్లుండక పరస్పరనిరంధ్ర ధర్మములచే నొక సంఘభావము, పరమార్థము లేని వ్యర్థ ప్రపంచమును, కలిగిన తమ శిక్షావిధులగుండ పరమాధియుండగా నార్యు

నెల్లారుమండల కాంగ్రెసు
మహిళా ప్రథమ సభ

ఈ నెల ౧౭ ది ఆదివారము
అధ్యక్షురాలు: ప్రకాశం పంతులు గారి సతీమణి
స్త్రీలందరు తప్పక దయచేయవచ్చుతులు

లీ మాలవాతికి యాధి కల్పింపబడుట శోచనీయము. సంఘ సాశకరమైన తిరిగి దురాచారమునకు శిరశిక్షనలై ప్రాయశ్చిత్తము లేని శిక్షావిధి యొకానొకటి యున్నదని నిశ్చయించియు అట్టి కలిశిక్ష యొక్క క్రిత చెల్లుముగాని యొక తెగ కంటకు కలుగును. కనుక నే తమ దీర్ఘకాలమున కనుగుణ్యముగా నీ తెగ నంతయు నశింపజేయక యీవిధముగ సంఘ బహిష్కారశిక్షను ధర్మసూక్ష్మవిధులగు నార్యులు విధించియుండుదు. ఈశిక్ష వలన శిక్షివర కీ మాలవాతి చాకటండ్ల బ్రతుకకండ జీవచ్ఛవమువలె నున్నది.

నాలుగవ విభాగమే లేని ఋగ్వేదకాలమున వంచన కాలినిగురించి ప్రశంసయేయించు కదా! ఆర్యులనియో, న నార్యులనియో చెందు తెగజన్మాశ్రమ వేదకాలమున కర్హింపబడినవి. అం దనార్యులకు దమ్యుని నామాంతము కలదు. ఈ దమ్యులు ఆర్యులకంటె ప్రాచీనులు. ఈదమ్యులకు నార్యులకు నశి విధములగు పోరాటములు లేటప్పించినవి. ఈదమ్యులయందు న్యాయాతికి దీర్ఘకాలము, ఈర్ష్య, క్రవలనకొలదియు నేత దనార్యులకాతి వివాదమునకే యశిశ దేవతాసహాయము గారి పదరాని పాటువడి వారిం జయించి తమ యాపాదుల బలపర్చుకొని స్థిరపడి వారి ధర్మ మానప్రాణములను హరించి తమకంటె యాధిక్యతగాని తమతో సమానస్థితిగాని బొందబడ దూరముగా శిశిమవేయబడిన సాతె వారు బహిష్కార యారణ్య పథంబులంబట్టి యాటనిక, కిరాత, కబర, పులిస, మేచ్చు, చండాలాదిసామంతుల నక్కడక్కడ చెదపొయిరి. నిలవ తావులేక వనములకే, యాపాదులకే నానాటి కాదమ్యులార్యులకు లొంగిపోయిరి అయిన నార్యులు పూర్వధర్మముచేత నెప్పటికైన తమకు మి చిరపునలే మె యని యస్పృశ్యతాదీ శిక్షను శిధించి బహిష్కరించిరి. అట్టి యార్యుల యవసర మర్యులవలన తప్పుతలవారును పోషించుట ముఖ్యచారమై యున్నది. లేనియెడల పెద్దల నగౌరవము చేసి నట్లు చెడివారు ఆ పూర్వచారము దేశ కాలవిధానముగా నున్నను అంధ పారంపర్యమువలన దాదాపు మన యాచరించుట యార్యులముఖ్యధర్మముగా నున్నది. ఇట్టిని కొందరి యభిప్రాయముకాలమునబట్టి యుగధర్మములు, యుగధర్మములనుబట్టి దేశధర్మములు, దేశధర్మములనుబట్టి ప్రాంతముల నిర్ణయించబడును. కనుక దేశకాల సామ్రముల నగుంచి ధర్మములు నిర్ణయించబడి యాధికసాంఘిక, మత, నైతిక, రాజకీయవిధిముల, నాగరిక యనాగరికతలు భాషాభేదములు మార్పు జెందుచుండును. ఈ శిక్షితులు సర్వకాల మొకేవిధమున నుండనికాని, యుండవలయునని కాని, యవధిజ్ఞులగు చరిత్రకారు లెవరును జెప్ప సాహసంపరు క్రమక్రమముగా యుగధర్మములు మారిన కొలది యార్యులకాతి యందు వర్ణవిభాగ మావ్యక్తమైనది. కనుక గుణకర్మ విభాగము ననుసరించి మన్యులు తత్కాలమునారణ్యము లగుధర్మములను విధించిరి. కాలముమారిన కొలదిధర్మములు మారవలసినవైనను, ఒక కాలమునకు తగినవిధిని వేరొక కాలమునకు నిశ్చేదంపవలసినవైనను, కృతయుగాది ద్వాపరాంతమువరకు చాతుర్వర్ణధర్మము నకు ౧౫ ల స న్య సాధి కార మి క లి యు గంబున బ్రాహ్మణేశ్వరతను నిశ్చేదం ప బ డి న ది. త్మత్రియ శ్రీధర్మగు స్వయంవరాధికార మిప్పుడు పూర్ణమైనది శేదకాల శ్రీలక్షణల స్వతంత్రధర్మములు, విద్యాగౌరవములు, నీకాలమున నామమాత్రానశిక్షమై రాజీవాసముం బొందినవి. కాలప్రవాహము నాపుట కెంతిరమును గాదు. పాంచభౌతికమైన యీ చారిత్ర ప్రపంచమంతయుం గాలగర్భమునండి నిరంతరము మారుజెందుచున్నది. శేదయుగమునకు త్మత్రియ గమనముం జాలవ్యత్యాస ధర్మములు క్రవలనవి పొదజైన నిధాంతముల ననుసరించి లోకము చాలభాగము మార్పుజెందినది. పూర్వవైదికచారము లిప్పుడు వాచిసాచారములుగా ౭౦౦ సంవత్సరమున్నవి. పూర్వవైదికములు : ధులగా మారినవి తురుష్కలమునుడ మొన్న మొన్నటివరకు అస్పృశ్యులని భావించబడినవి. ప్రస్తుతము శిమాలముదిగలు కై ప్రవేశపెట్టవచ్చులై సంత మాత్రమున పట్టణగరవాసులు ధారాళముగా స్పృశించుట కలవాటు పనుచుండుట లేదా? అంగ్లేయులను ముట్టుకొని యింటికి కచ్చి జట్టలు విడిచిడి కాలము మారినదికాదా? ఏయుగధర్మములను స్థిరముగా నిలవగలము. ఎంతకాల మేయే ధర్మములు శిలివినవి. విదేశీకమన నిషేధ నిబంధనములు, నాకా యాత్రా నిషేధ నిబంధనములను గురించి యిప్పు డేమి చేయవచ్చునా? ఒక దేశమందుగల యాచారములే భిన్న భిన్న సాంప్రదాయప్రసిద్ధములై క్రమక్రమముగా నశింపించు కాల

ము వచ్చినది. పూర్వపుత్ర సత్తువయమునకు యీ కాలపు వ్యములకు భేదములేదా కొన్ని ప్రాతములయంద భోజనాదులను గురించి తంత్రభేదముచేయక స్వల్పమలవారును సహపక్షి భుజింతురు. కొన్ని చోట్ల దృష్టికోవము లేదు. పూర్వచారము లేన్ని విధముల మారినను, మాలవాంధ్రకు విధించిన శిక్ష మూలము విడుదల లేదా? “ఈ ప్రస్తుత కలియుగ కలిసిగల ననుసరించి ననుధర్మకానాతికమణ మొనర్చెడి జాతిధర్మల నెందరినీ నీచాతిజయము చేర్చవలసియుండునో, ఎంతకాలమిట్టి యస్పృశ్యతాదీశిక్షలు విధించి బహిష్కరింపవలసినవైనవో నిష్పక్షపాత బుద్ధి విచారింపిన ప్రతి ధర్మశాస్త్ర విధునకు క్రతేభూతదయాపరునకు తోచకమానదు” విశ్వామిత్రయుగియొక మాలవాని యింట కుక్కను దినిండుడు ప్రాయశ్చిత్తము నొంది విశ్రుండగుటకు ధర్మ నిర్ణయములు దొరికినవి కాని యాజాతియొక్క స్పృశ్యతాదోషనివారణకోటకు నూతముగా నేటివరకు దొకకపోవుట మిగుల శోచనీయము. విశ్వామిత్రులు సమర్థులని సరిపెట్టుకొన్నచో పుట్టుకతో నెవడైన సమరధగునా!

బ్రాహ్మణ శ్రీ మేచ్చాన్నమును భుజించునేని తిన నూడనిది తిననేని ఆమె పరావృత్తముచేత కుడురాలగుచున్నదనియు సతిశతమైన పాపమునకు పాదకృష్ణము (నాలుగవ వంతు) అధికముగా చేయవలయుననియు మేచ్చాన్నమును మాత్రమే తినిన శ్రీ మూడు రాత్రులలో కుడిబొందునియు దేవలస్పృశివన సాధారము గలదుగాని, మాలవాంధ్ర కస్పృశ్యతాదోష నివారణకోటకు యేయాధారమును గల్గింపక పోవుట శోచనీయము. పూర్వాన్నముం దినిన బ్రాహ్మణు డొకమానము క్రతము చేయవలయుననియు, ఎల్ల కాలము పూర్వాన్నముం దిని బ్రాహ్మణు డారునెల్లము క్రతము చేయవలయుననియు శంఖ ధర్మశాస్త్రవిధాన మున్నదిగాని మాలవాంధ్ర సద్ధించుట కే విధానము గల్పింపబడవలెను శోచనీయము. ప్రమాదముచే ఆర్యసంఘము మీ యశ్వసార్యసంఘమును ముట్టుకొనుట కిట్టియే చుకొని యానిమ్మ జాతుధర్మమునకు మహాయ మేదియు గల్పింపవలెను మిగుల శోచనీయము. నిష్పక్ష పాతబుద్ధిలో విచారింపితిమే, ప్రాయశ్చిత్తరహితశిక్షాప్రాక్రమైన ముట్టుకాని మాలవాంధ్రను ముట్టుకొన్నవాటి ప్రాయశ్చిత్తము, పవిత్రత, యెట్లు సిద్ధించును మనుస్మృతి (పదకొండవ యధ్యాయమున 17వ, 18వ శ్లోకములు) బ్రాహ్మణుడు చందాల శ్రీ గమనము చేసినప్పుడు ప్రాయశ్చిత్తము తద్వారా పవిత్రత కల్గింపబడినది. కాని, యాచందాలకాతి కస్పృశ్యతాదోష నివారణోపాయము విచారింపబడుట శోచనీయము. ఈ జాతిని గురించి స్మృతి పురాణ విచారణ వేరొక ప్రత్యేక వ్యాసగ్రంథమున చేయదగు. కాని, స్మృతి పురాణవేదులగు విద్యాధికులకు దోష నిర్ణయకలిజ్ఞానములేపొదు బ్రాహ్మణాదివర్ణచతుష్టయము పరస్పర సాంకర్మ్యములవలన ననులొమ ప్రతిభాను జాతులు గలిగి నట్లును, అందు బ్రాహ్మణ శ్రీయందు త్మత్రియనివలన నూరుడును, వైశ్యునివలన వైదేహుండును, కూడ్రునివలన సర్వధర్మ బహిష్కృతుండగు చందాబుండును గలిగినట్లు యజ్ఞశిల్ప స్మృతి 4 అధ్యాయము 98 శ్లోకము) బ్రాహ్మణ త్మత్రియ మనుస్మృతి 10 అధ్యాయము 1 శ్లోకము, బ్రాహ్మణ త్మత్రియ వైశ్యులు మూడు కర్మములు ద్విజశిల్పాలనియో, నాలవకాతి ద్విజ నృత్య సిద్ధి తేనీకర్మము మాద్రులయొ నీ నాలుగేగాని యెడతర జాతిలేవనియు బ్రాయశ్చిద్ది యున్నది. 10 అధ్యాయము 100 శ్లోకము చందాలుకు ప్రతిభాను జ్ఞాతిరహితము నాచందాలుకు అస్పృశ్యులనియు బ్రాయశ్చిద్దియన్నది ఇందు నొక సంజేహము: బ్రాహ్మణ శ్రీయందును, కూడ్రుండును అస్పృశ్యులకా నవపుడు యాయుభయాలకు గలిగిన ప్రతిభానుండన చచ్చడాలు కెట్లు అస్పృశ్యత నానోపించి? ప్రమాదముచేతైన కూడ్రుండు బ్రాహ్మణసంపర్కమును బొందుటకడ భయపాటువుగా నీ నూతమును గల్పించిరి. త్మత్రియ వైశ్యులసంపర్కముకంటె పూర్వసంపర్కము శాలగ జాతియగుటచేత నీచామము నూచించుటకును, త్మత్రియ, వైశ్య, కూడ్రులయొక్క న్యాయాధిక కలు గన్నరవలకు నూత వైదేహక చందాలుని ప్రతిభాను జాతిని వక్కాణించిరి. కూడ్రునికంటె వైశ్యుని యాధిక్యత గన్న రవలకు వైదేహక ధర్మముగా జేయును జేర్చుకొంటే త్మత్రియ యాధిక్యత గన్నరవలకు నూతధర్మములు జేయెను ముట్టుకుట నూతి వైదేహులకు ప్రతిభాను జాతులు స్పృశ్యులనియు

దు॥ గోపాలకృష్ణయ్యగారు
అన్నశయిత-బ్రాహ్మణులు

కా. మృత్యుంజయవర్ణ.

రాయుడు గంగయ్య

సంపాదకుడు:—మరుగంటి సీతారామయ్య
 బెజవాడనండి వెలుగుడును. సంవత్సర చందా 2-0-0
 విద్యార్థిమనులందరు తప్పక చందాదాముల కావలయును

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయచర్చ.

నర్ ప్రభులచంద్రుల ఉపన్యాసము.

హృదయంగమ విజ్ఞానము.

క్రిందటి కలకత్తా సెనెటు సమావేశ సమయమున నర్ పి. సి. రేగారి కిందివిధమున సుపన్యాసించిరి:—

నేను ఈ నివేదికమును సెనెటుసభకు సమర్పించుచున్నాను. దీక్షాభివృద్ధి సమస్యను నేను నవనరమని నేను తలంపను. అందులకు నాయనమరతయే కారణము. నివేదికము సభ్యులకు నకలులలో పంపివేయబడినది తలంచెదను. అందు ముఖ్యసారాంశములు అందుకునే సభ్యులు దానినంతయు చదువుటకు పూర్తిగ న్యవధియించినది విశ్వసించెదను. నానాసంఘ సభ్యులు ప్రభుత్వమున రెండువిషయములను విచారించ గోరెను. అక్కడలెంటు జనరలు, విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికవిషయముల గూర్చి నివేదిక ప్రభుత్వలేఖలో మహారాష్ట్రమును గావించిరి. విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థికవిషయముల అసత్యప్రేరేపనలు నివేదికము దెబ్బచున్నదని భయపడుచుండెను. కిందివాటి నివేదికములో 50 వ పేజీయందు, అక్కడలెంటు నివేదికములకు గానుగ చర్చించబడినది. దానిని నివేదికపాఠములో చదువుట కలసికొనెను. అక్కడలెంటు జనరలు నివేదికమునందు విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళములు చాలసంఖ్యయని తెలియ గలదు. 1921-22 సంవత్సరములో నైన 809793-4-6 రూపాయల ఖర్చుకుగాను ప్రభుత్వమునకు 68185 రూపాయలను మాత్రము నొసగిరి 8 వా. విరాళములనిచ్చిరి. అవిరాళము చాలి నంతయున్నదేమో నానాసంఘసభ్యులు యోచించెదరుగాక. పాపము, విద్యార్థుల తరతుడునును సెక్రటరీనే మనదేశములకు వికరతల ఖర్చుగలగుటలు జేయు తీర్మానమును తిరస్కరించు భాగ్యము నాకు లభించెని నానాసంఘసభ్యులు జ్ఞాపకముచేసియే యజురురు. నేనపుడు విశ్వవిద్యాలయప్రభుత్వమును స్తంభితజేయు నేమో త్రమును ద్వేషించి యుండలేదు. ప్రభుత్వము వారి వద్దనుండి డబ్బు తీసికొను నద్వేషించియుంటిని. (ఇంతకు రేగారు అవినయమునగూర్చి యిది వరకు చెప్పినది చదివిరి) విశ్వవిద్యాలయము డబ్బును దుబారాజేసినగాని దుర్వియోగము జేసినగాని అక్కడలెంటు జనరలు చెప్పుటలేదు. నేనీకను ప్రభుత్వమువారు విరాళములన్నియును గూర్చియున్నట్లెదెదను. ప్రభుత్వలేఖను జదువగా నా కొక అభిప్రాయము వచ్చుచున్నది. 1914 భారత విశ్వవిద్యాలయకాసనములో వెల్లడియగుగాక తద్వర్ధముగ ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాలయమునకు వచ్చిన ధన నష్టమును నందు జేసి కొని ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయవ్యవహారములలో సభికారమును పొంద గోరుచున్నారు. దీనినిబట్టి చూడ 1912 నుండియు, సామాన్యప్రభుత్వము గల్గి యుండెడిన అభిప్రాయము వెల్లడియగుచున్నది. ఇట్టి అభిప్రాయమును గల్గియుండుటకు కారణము మిత్రత్వమును నీచత్వమునని యూహించక నిలలేదు. 1914 న సంవత్సరమునుండియును ఏదో విధముగ తమములను చెప్పుచుండిరి. అకలన్నియు, నిరంధరములులే భగ్నములు జేయబడిన. వాదానములుచేసెదమని యిచ్చి భంగము గావించబడిన. ఇంతకాలమును భారత ప్రభుత్వమువారు డబ్బు లేదని చెప్పుచుండిరి. అయితే ఈలోపల వ్యాఖ్యనక మగు ఢిల్లీయ దారులలో డబ్బు ఖర్చుపెట్టుటకు దొంగెను. అచట రెండు లక్ష అభివృద్ధికి 150 కోట్ల రూపాయలవిరాళ మొసంగబడినది. అందులో 10 వ వంతు నిస్తే మనకు 16 కోట్లు వచ్చును. నూరవ వంతు అనగా 11 కోట్ల యిచ్చియెడల, విశ్వవిద్యాలయమునకు భవనము పుష్కలముగ నుండెడిది.

యం. యన్. రేగారు:— అంతకు తక్కువ యిచ్చిన కాలము.

రేగారు ఇంకను ఇట్లుపన్యాసించి జొచ్చిరి:— ఇకను కిష్టాంశాచారమును బొందిన బెంగాలు ప్రభుత్వముమాట విచారితము. 25 లక్షల రూపాయల నైన నియ్యి బెంగాలు కాగునభిమాట యేమి చెప్పవలయును? ఇదియేనా సంస్కారణ కాసముమొక్కయు, భారత ప్రభుత్వము విద్యాకాభివృద్ధి మంత్రిగ నుండుటయొక్కయు ఫలితము? సంస్కారణ ఇట్టి వై నవో 'నే నా మమ్మని సంస్కరణ నుండి విడిపించవలసినది' అని మొర చెట్టాకొనవలెనోనో. రాష్ట్రము కాసనభలు వల్లభండులన్నియు, తమచేతులలో నున్నవనెదరు. వివాహితు డగు సార్వేలులకు చక్కని వసతిగృహముల నేర్పాటు జేయుటకు కాసనభ 5, 6 లక్షల విరాళము నొసంగవచ్చును. అనుభవులలో దాడులందు వసతిగృహములకు డ్విరి లక్షలను ఇచ్చుటకు కాసనభ్యు లొప్పుకొనెదరు. బెంగాలులో ఉన్న తవద్దొక్క నది ముఖ్యములగువిషయములలో ఈ విషయమును గూర్చి యెక్కువకాలము నేను ముచ్చటించి నవనరమైదు. చాల ననుభవముగల వ్యాఖ్యాత లింకను కొందరు గలరు. నాకు కాస్త్రవిద్యయందు ఎ తక్కువ ఉత్సాహమున్నది గదామని, విజ్ఞానాభివృద్ధికి నష్టముగలదని నానిని వృద్ధిచేయుచుని యెప్పుడును గోరను. కాస్త్రవిద్యయు, విజ్ఞానాభివృద్ధియు రెండును సమముగ నెంపొందవలసినదే. కాస్త్రవిజ్ఞానములు చేదోడుచాదోడుగనుండును. నేను నాకాస్త్రకళాశాలకు వచ్చినపుడు మానసిక సమత్వముగోల్పోవచ్చును. మనమునకింతో ధియకొనకాలము. బెంగాలుభజలు కాస్త్రకళాశాలకు 60 లక్షలవిరాళములనిచ్చిరి. 45 లక్షలు ధర్మములగ నే యియ్యబడినది. పాపము విద్యార్థులవల్ల 10 లక్షలవరకులే వచ్చెను. ఇతర నిధులవల్ల 5 లక్షలు వచ్చెను. ఇకంతయు గలసి 10 లక్షలగును. అయితే ప్రభుత్వమువారు సంవత్సరమునకు 12 నేపాపిష్యన 1 లక్ష 20 పేజీలపై. అభివృద్ధిజేందలయు నన్న నాగికప్రభుత్వమిచ్చుననిదెయివా? నాచేతిలో నిప్పుకు ఒకనవీనమగు రసాయనకాస్త్రమాన కత్తిక గలదు. స్వంతవ్యాసములగంభ్యి జూడుదు. రసాయనకాస్త్రముతో జరిగినది జూడుదు. అనేకములగు గ్రంథకర్తలు 588 స్వంతవ్యాసముల వ్రాసిరి. గ్రంథకర్తలవల్ల అక్షరములవరకు నీయుండెడిది. ఇందుకాస్త్రములతో నొక కాభివృద్ధిగలదు. ఇట్టి పదార్థవిజ్ఞానకాస్త్రము, జంతుకాస్త్రము (క్రిమికాస్త్రము, వృక్షకాస్త్రము, కీరీకాస్త్రము మున్నగునవి) గలవు. నేను వత్తిక ల పేర్లన్న యును జెప్పనక్కరలేదు. యూరోపులో ను అమెరికాలోను, జపానులోను ప్రతి యా సమను అనేకవేలకొలదివత్తికలు ప్రభుత్వములచేతను. ఇవిభయన భాంతియు లేమిదని జేయుచున్నాడు. ఒకటిరెండు వ్యాసములనుగృహప్రాయమునన్నార. మనవిద్యార్థులు కాస్త్రప్రపంచములో జేయుచునినాచిరి జపాన్ క్షేత్రము గానరాము. అట్టితరీ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తో బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి కాస్త్రాభివృద్ధికి విరాళములనిచ్చిరొద్దొడియండవలసినది. ఈఉదయమే సమాసంఘసభ్యులలోనొక ఫిజికలు కెమిస్టరీప్రావేశుగారు కాస్త్రకళాశాలలో వక్రపాముగ్నియంపుర్తిగ నుండుటనుగూర్చిచెప్పిరి.

నేను రెండుసంవత్సరముల క్రింద యూరోపియలో లండనులో నున్నపుడు రసాయనకాస్త్రజ్ఞుల సమావేశమునకు వెళ్ళుభాగ్యము లభించెను. అసమావేశములో నెల్లాయుడు కెమిస్ట్రీమీదను. యితర విషయములమీదను వ్యాసములు జరుపబడిన. అవ్యాసములలో నొకటి యూ యువజు:మిత్రులు జరిగెను. ఆ సభలోనిదివిన ఉపవ్యాసము లన్నిటిలోను యూ కామిత్రులు జరిగిన వ్యాసమే మిగుల ప్రామాణ్యమైనది ప్రకృతియే చాచెను. ఆయన పేరేమి యొకెప్పకక్కరలేదు. ఆయనకు భారతవిద్యాకాభివృద్ధి ప్రభుత్వము లోనిచ్చు వేతనము నిచ్చి ఆయననను సంపాదించుట కవకాశము గలెను. కొన్ని కాస్త్రపరితులను జేయుటకు వలయు సామగ్రిగంత నుంచుటచే చిన్న మేజులపై నొకదాని జెప్పించలేక పోతినని ఆయన యాఉతయమే నాతో జెప్పెను. ముందు భవరాజును తప్పక యిచ్చెదరుగదా యను నుద్దేశముతో నేను యాకాభివృద్ధి గానండికొన్ని వేలఖరీదుచేయు సామానుకు త్రవ విచ్చినందులకు విద్యాకాభివృద్ధిగ నన్ను మానిపట్టుకొనెను. మనము రసాయనకాస్త్రమునకు వలయు పనిముట్ల కన్నిటికిని (వెనిడెన్సీకాల్షి ఉత్తవుల జేనెదని భావించి యూరపుండవలయును. నూతన విద్యావిధానమునుబట్టి యేమైన తెప్పించవలె నన్ను మనము మంత్రిగారి కడితా నేగాక వాతసమాలోచనల గదులలోనుండ నేదియండవలయును. మనము వైద్యముగ నిట్టివిషయముల తిరస్కరించవలయు నేమో యని తోచుచున్నది. ఇప్పుడు నైమించి:వరతులన్నియును అత్యగ్రహమునకుభంగరహితమునచేయగ నున్నది. అట్టితరీ యాకాస్త్రపరిశోధనమును మానిజేసి, విశ్వవిద్యాలయక వాటమును మాని తిర్పివనమునకు యి దేశము వెంట బోవలసినదే. ప్రభుత్వమువారు తమవిద్యుత్తమును పూర్తిగ విడదాడి నటుల గానించుచున్నది. విశిష్టములగు రాజకీయ ధర్మనిధాంతములు బయటజేయుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వముమొక్కయు బెంగాలు ప్రభుత్వము మొక్కయు ముఖ్యధర్మము న్యాత్రకప్రసంగములయే యని చెప్పుచున్నార. అందుచేత నేవారు గయనిక వ్యతిరేకమునకును, రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల పోలికవ్యతిరేకమునకును మాత్రము నిచ్చుచున్నార. ఇంకకాభివృద్ధి వానిగతివానిదే యని వకటిజేసి యెండవయెందుతూ వానకు తడుస్తూ ఉండుటకు ఉపేక్ష జేసి వదిలివేయవచ్చును. ప్రభుత్వముతన ధర్మమును, మాత్రము నీడివదిగాక. నేను మాత్రము నాభివృద్ధిపైతి మానను. నేను చిన్న పేరబట్టుకొని దేశమువెంట బోతిరి గోర కన్ను మిగిలముగ ఖర్చు కొట్టకమునకు తిరిగివచ్చు సంపాదించితిని. ఈ సంపత్తియు 5 లక్షలకుపైగావున్నది. ప్రభుత్వము వారిత్రే విచిత్ర ధర్మమునకు గడంగునెడల బెంగాలు దేశ భక్తి సమయానుకూలముగ పరిణమింపని తలంచెను. ప్రభుత్వము బెర్లిన్లో విందు లార గించు మండరము నలంకరించుటకు యెంతయో ధనమును వెనుకముం దాడక యూయగల్గిరి. మనజాతీయజ్ఞానాభివృద్ధికి చాల గొప్ప విషమావృత్తి తటస్థించునటుల నున్నది. మనకొక్క ప్రమాదముగలగజేయునటుల జేసెదమిచ్చుచున్నార. కావున మనము

వరమును యేకమై యీ విషయమును ప్రతిరోధింప ప్రయత్నింప వలయును. మన మందరమును సన్నదులమైయుండి, మనకు పూర్వమునుండియు వచ్చుచుండిన దీరాత్మీయము సామాన్యమొంది గావనియె పింపవలయును. నాకీసమయమునమానముయొక్కముగ నున్నది. ఇప్పుడేతో మరమక లాడుచున్న దివమును లేజోవంతముగ జెలుగు:టుల జేయుటకు నాజీవిరాసనకాలమున మాతరువాతివారికి యిచ్చిన వృద్ధి గావచ్చునని తలంచితిని. ఆయన మరలాడుదీపము యిప్పుడు ఆపోవుచున్నది. ఆ కారణము చేతనే నేనిప్పుడు మానగ్రతమునకు భంగము గావించవలసినచెయ్యను. నేను సెనెటుసభ చర్చలలో నెప్పుడును పాల్గొనియుండలేదు. మాముగ నుండి వోటు నిచ్చుటతో సంక్రమి జేందియుండుచుంటిని. ఇక్కడికొక కళాభివృద్ధి ప్రావీణి బెంగాలు పునరుద్ధారకును, అట్లనకల భారత పునరుద్ధారకుడగు రాజారామ మోహనరా య అప్పుడు రాజప్రతినిధిగ నుండిన అప్పుడప్పు ప్రభుత్వకు ఒక లేఖనువ్రాయుచు, మానము వహించిన విద్యుత్తమును నెరవేర్చకభంగముల్లించుచు న్నుటుల నిర్వచించెదరని వ్రాసెను అప్పుడు రాజారామమోహనుడు పాశ్చాత్యవిద్యవలన వాద్యమునునను, నేపాంతమునకును, యంతి:కాగక నాకప్రత్యేకాభివృద్ధిగల రసాయనకాస్త్రమునకును జేసిన మేలును గూర్చి వాదించెను. ఆయన అప్పుడు ఉన్నతవిద్య గావలెనని చేసిన విజ్ఞానము పిదప సంతులనవారికిని పూర్వయుగయుగ నుంచును. మనము నానాకా అప్పు అని బ్రతిచులకడ్డు. గా. వై. నాపూర్వలసామాన్యమునకింద సెనెటు సభ్యులు యింటింటికిని వెళ్లి దేశములోని ప్రజలను యాచించుట ధర్మము. ఏమి సంభవించినది విద్యావిషయమునకు మాత్రము ప్రమాదముగలగజేసి నింకెక్క నెక్కుమాటాడ నక్కరలేదు. నామనస్సులో నున్నదంతయు జెప్పబడెద నాపునీనలేకపోవుట చేత నిలమివకాలము నతిక్రిమించితి నని భయపడుచున్నాను.

గౌ. వై. నాపూర్వలస:— మీరు నిలమివకాలముగన్న ఒక్కనిమిషము మాత్రముయెక్కువతీసి కొనిదరు, నర్. పి. సి. రే తనయువనానాసమును ముగించుచు నిట్లుచెప్పెను:— మనయూజన్యస్వత్వముయొక్క వేరమునుగూర్చి, యిది వరకు విద్యాకాభివృద్ధిగ నుండిన ఫలముగారి ఉపవాసన భాగమును జదువకోరెదను. మనము మన నివేదికమును ముగించితిమి. అవిషయమై నొక్కచెప్పటకన్న చేయనజేయుములేదు. ప్రభుత్వమువారిచ్చు విరాళమును అత్యగ్రహమునకు వరకు అతో పుచ్చుకొనుటలేదని యిందుమాటముగ చెప్పి నుజేయుచున్నాము చిట్టములో నున్నటుల విశ్వవిద్యాలయ ఆర్థికస్థానం క్రైస్తవము నిల్పుటగూర్చిన ప్రాముఖ్యతను తమకన్న నెక్కువగ నెవ్వరును గుర్తించలేదని విద్యాకాభివృద్ధి మధ్యి స్వస్థముగ నుడివెను. విద్యాకాభివృద్ధి మంత్రి నివేదికమును మరియొకసారి జదివి ప్రతిపక్షమును తేర్చింపజేసికొని, ఆయన తలంచిన ప్రకారము జేయుటకు ముందు రెండుసార్లు ఆలోచించవలసినదిగా నేను తుదకు విజ్ఞాపనము జేయుచున్నాను. ఈ మాటలను జెప్పి నివేదికను అనుమతించగోరెదను.

విద్యుత్తలకు ప్రభుత్వర మిచ్చుచు, రామచాక్రతు నా వెల్లు (సినిపాజుమైర 50 నిలరత్న సర్కారు నర్ అనుకోవచాదరిగార్ల నోటినుండివచ్చిన మాటల కన్న నెక్కువ యేమియు చెప్పలేదని నర్ పి. సి. రే చెప్పెను. వారేమియును, అరణ్యకోవనమును గావించలేదు. వారు యెక్కువ కోరినందులకు దోషాలోపణజేయుటకు యాచనలుగాని అతివర ట్టిస్తులుగాని కాదు—సర్వెంటు—

(Fall of Vizianagar)

రామరాజు చరిత్ర

బెజవాడలో యీనెల తే 16 దిని ప్రదర్శించబడును

శ్రీమాన్ టి. రాఘవాచారిగారు (బి. ఏ. బి. యల్. హైకోర్టువకీలు బల్లాది) ఫటాపాత్రను ప్రదర్శింతురు. ఈ నాటకము వందన వచ్చిన సొమ్మును యువజన వ్యా యామ సంఘ (Young men's Athletic Association) భవనమునకు యియ్యబడును.

ఈనెల 15 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు అనగా శేషు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు చెన్నపురి ఆంధ్రసభనాటి భవనమున (బాణ్ణిపునులో వై. ఎం. సి. భవనమునకు కుడివైపున నున్న ప్రాశ్నెనుజోసేపు వీధియందు 15 నంబరు గృహము) విద్యాశేఖర అక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు 'పూర్వరంగాధి కరణ'మను విషయమును గూర్చి ఆంధ్రభాషయందు పద్యసింహదత్త,

వరదాక్షిణ్యమున

నుగుణ విలాససభ:— ఈసభ వారు పిశెరిబిరు
16 శతీపి శంకారము సాయు:త్రుతు రు-30 గంటలకు విజ్ఞాపితా
పట్టిమహా:టలో పారాజాతాపవరణము (క్రాడుక్రీడు) అను
నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

దుర్భర భారము--బ్రాహ్మణేతర పక్ష సభ:--
జిజ్ఞాస, కార్యాలయమున నిన్న ఉదయం బ్రాహ్మణేతర పక్ష
ములు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెల్లింపబడిన మొత్తముల విష
యమును గూర్చి యేమి చేయవలసిన విచారించుటకు సమావేశ
మైనది తెలియుచున్నది. ఇతే ఆ పక్ష నాయకులు కచ్చేరము
వరకును జూరే ఆంధ్రక పోవుట వలన దిశ్యుబరు 21 సాయంత్ర
ము వరకు సమావేశ మగుటకు నిర్ణయింపబడినది.

జంతుహింసా నివారణసంఘము:— ఇదివరలో
యీ సంఘమువారు కేవలచేయగా ముగ్గురు మద్దాయీలకు
జాజ్జిటవున్ రాయపేట పోలీసు కోర్టులో కరుసగా 1, 1, 2,
రూపాయలు జుల్మీనా చేయబడెను. సంఘమువారు హైకో
ర్టుకు రివిజన్ పీటిషన్ చేయగా యీ జుల్మీనాను రు 10
15, 20, రూపాయలవరకు హెచ్చింపబడెను.

ఒక రాత్రిపాఠశాల:— బీగము సాహేబు వీధి
యందలి కాన్సలేషను మాడలున్నట్లునందు ఒక రాత్రిపాఠ
శాలను జరుపుటకు ఆరు ఖర్చులను భరించుటకు పి. వి. సుందర
మూర్తిస్థైగారు ఆ. గోకరించిరి. ఆ ప్రాంతస్థములయందుండు
నిన్నుజాతుల ఉపయోగార్థమై యీపాఠశాల తెరువబడెను.
నిన్న సాయంకాలము జి. యెఫ్. పాడిసనుగారు ప్రారంభ
వహారోత్సరమును జరిపిరి.

ఒకవకీలు అభిశంసనము

హైదరాబాద్ లో మంగళవారమునాడు ముఖ్యస్వాయంభ
పతి, హైదరాబాద్ కలీట కే. రామచంద్రయ్యగారిపై, కదిప
నాదరు అను నాతడు దెచ్చిన 6250 రూపాయల చావాలో
తీర్పుకెప్పుడు వాదిపరముగ కొట్టివేసిరి. వాది ఆ హైదరాబాద్
కలీటను యేదో విషయములలో సలహా నిచ్చుటకు నియమిం
చుకొని యీ మొత్తము నిచ్చి దాచి యింనుమని కోరెను.
అయితే పిదప నిరీకోకవేసిఅను పెట్టుకొనుటచే ఆపబ్బును తిరిగి
యిచ్చుమని కోతగా నది ఫీజుకొండ కొంతయును మూవ్చుచు
అయినప్పటి మెంటు ఫండుబాకీ క్రింద కొంతనుతానుదైర్ఘ్య
గా నుండుటచే పట్టువేసితిని చెప్పెను. జడ్జిగారు తీర్పుకెప్పుడు
6250 రూపాయలును ఖర్చులతో వాదిపించుచు తీర్పుకెప్పిరి.
పతివాది అఫండులెక్కలను వాది వ్యాజ్యముచేసికేవీరప నుజే
సెననియు, జేట్ల యిట్టి జడ్జివ్యాపారములలో బోకోవ్రములుగ జేసి
కొనగూడదనియు, స్వాయంభపతి తీర్పునందు కెప్పిరి.

జెన్న రాజధాని కళాశాల

వర్ధంత్యుత్సవము

చైతన్య రాజధాని కళాకాల వర్ధింతుత్వమును కళాకాల
లల పూర్వపురివిద్యార్థు లందఱును గలసి మంగళ వారము
నాడు అతివైభవముగ సలిపిరి. గౌ॥ పానుగల్లు రాజానాథు
అధ్యక్షత వహించిరి. కళాకాలప్రక్కనున్న వ్యాయామతం
మున శ్రీధానిసోదములు సలపబడిన. సభకు గౌ॥ రాయపూ
తూరు కే. వి. రెడ్డి నాయుడు, గ్రీను, జెన్నును, ప్రతాం
మును గాగల విద్యార్థిమూర్తులు వచ్చిరి.

అటవైశిదవ నందరును సమావేశమై కథ జరుపుటయెను. అథ్యక్షులు గౌ. పాశుగల్లు రాబాగారు. గెలుపొందినవారికి బహు మానయుల వొసంగి తాము ఆ కళాకాలలలో చదువుకొన్నవాటి విషయములపట్ల యెరిసి వివరించిపెప్పిరి కుదురుమనస్థానములందును వైశిదవ గౌ. మంత్రిగారు డన్నను దొంగారికి వేయిరూపాయల కన్నెస్సీ నోటులిచ్చి దానివై పప్పుకట్టికొని తనకు కమ్మిస్సీ ప్రాప్తమగుననుదిన కీ॥ శే॥ బాక్సరు విల్లునుగారిపేరు నొక బంగారు పతకము నియ్యదలసినదిగా కోరిరి.

డాక్టరు దంకనుగారు పేదప విశ్వవిద్యాలయపటాలము
నకు కొత్తగోడు చాచాగారు ఒకగిన్నెను బహూకరించిన రస
చెప్పిరి.

యస్. ఇ. రంకాధర్ గారు ఆధ్వర్యమున వందనము
 లక్ష్మినిశ్చయపరచుచున్నది.

ఈ దేశమునకు వచ్చినదివలన ప్రభువులవ్యాజ్యము శ్రీనివాసకావ్రీ
నాకు పూనా దక్కనానభిలో నువ్వనిండును ఉపాధ్యక్షుడు
సేననకు నిట్లు చెప్పిరి. ఈ సేని లియాలలో 2 జేలను న్యూజేలాండుగా
6 వందలను కనడాలో 12 వందలను భారతీయులు కలరు.
వీరిలో చాల మంది కూలి, చిల్లర వర్తకము వ్యవ
సాయము మొదలగువృత్తుల నవలంబించుచు నీదేశములకూలీల
తన్ను నెక్కువకూలి గడించుచు బాగుగనే యున్నారు. కాని
వారికిక సంఖ్యముగాని నాయకుడుగాని లేకుండెను. వారిలో
తొంతమంది ధనితైల గౌరవమునగడించి భారతదేశము నెవ
నమితముకు నభిమానము కలిగియున్నారు. కాని మనవారు వారిని
మరచిపోయిరి. వారెంతియో దూరము నుంచి నన్ను
సంబోధించు నరుగుడెంచియుండేరి. వారతక్కనజాతివారనియు
ప్రజాపాలిత సంస్థాపనల కసర్దులనియు దురభిప్రాయము ప్రబ
లియుండెను. అట్టివారికి సమానస్వత్వముల సంపాదించుట కష్ట
తమమైయుండెను. భారతీయులెక్కువగా వచ్చినతమ కూలిల్లి
పోయినట్లు మెక్కడ నవునోయనిశ్చేతనవర్ణము భిషకుడొచ్చి
శ్చేతనవర్ణము అధికారము నాశముచేయుటకు వచ్చిననని వారు భ
యపడజొచ్చిరి. నాకట్టియుద్దేశము లేదని యెన్నియోమాటలు
తెలిపిరిని. ఎమిగ్రేషన్ చట్టనియములు తెలిపినదవ కార్మికులు
సానుభూతిజూపిరి. ఇండియాలో భారతీయులకు తేజస్వినోటింగు
అధికారమును జొమినియన్లలో భారతీయుల కొనగి జపానీయు
చైనీయుల కొనగకుంటు భర్త్యుగర్హమునియు, ఈ చోటవలన
దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి
ని ఒత్తిడి కలిగించినట్లుగననియు కొంద రభ్యంతరము జెప
జొచ్చిరి.

అట్టివానికి భారతీయులు బ్రిటిషుపాఠులగుటచే, పాఠశ్శ్రవ
ధానలక్షణ మగు నోటింగు అధికార మొసగితీరవలె ననియు
దక్షిణాఫ్రికా, ఇండియా ప్రభుత్వములవిధానముతో వాటి పాటి
యనవసర మనియు, ఇండియా ప్రభుత్వము తరపున నేకచ్ఛియ్యంతి
ననియు పన్నులానికి రాజధి క్రితో నుండువారి కీవిధమున స్వత
యొసగితీరవలె ననియు, భారతీయవిద్యార్థికు లెల్లదను దొమిని
యను ప్రభుత్వములపాఠు భారతీయుల విషయమై సానభూతి
తో ప్రకర్తించనివో సామ్రాజ్యమునుండి భారతీయులన్నిటిపోవ
యత్నింతురనియు, అత్యుగారతము నెన్నటికిని వాక
నము గావించుకొనుట కంగీకరింపరనియు,
భారతీయుల కిమాత్రమే నోటింగ్ అధికార మొసగి నందువలన
మహాప్రమాద మేమియు తలపింప జనియు తెల్పితిని. ఇక ఫలిత
ములగూర్చి తెల్పెదను. క్రిష్ణులందులొ ఆరటివోటలనరి
క్రమయ నక్షిణి అట్టిలియాలో మక్రేషిగేవక ప్రాజెక్టు
లాభములును భారతీయులకు చేహారెను. న్యూ
జీలాండులో కృత్వాప్యపు వెన్నను చట్టము భారతీయులకు
వర్తింపజేయుటను, ప్రధానియగు హ్యూనుగారి లేఖనన వా
ప్రయత్నములు విఫలములు కాలేదని స్పష్టమగును. కనడా
బ్రిటిషు కొలంబియా ప్రభుత్వమువారివిషయమును ప్రజాభిసా
యము కనగొందు ననిరి. కనడియన్ సార్ల మెంటులో భా
తీయుల నోటింగుఅధికారముగూర్చి చర్చింపబడునని తోచుచు
న్నది. ఫలితము లంతప్రశ్నకములుగ గనబడకపోయినను నిరు
త్సాహులైయున్న దొమినియనులలోని భారతీయుల కుత్సాహ
ము కలిగించితిని. భారతదేశ రాజకీయస్థితిగులను వారి కెట్టి
గించితిని. వారు భారత దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుదు
రని నిశ్చయముగ చెల్పుగలను. భారతదేశమునకు నలుగుగారక
మును చాలవరకు తొలగింపకలిగినని నాయాత్మముతిగ భావింప
తుందురుగాక. నేను భారత ప్రభుత్వప్రతినిధిగ వెదలివను భార
తీయ ప్రజల పునోద్ధిని మరచిపోవక భారత దేశగౌరవమును
నిలుప యత్నించితిని."

బొంబయిసభ

దొనుచునునులూ భారతీయులు సుఖముగను వైశ్యవృత్తము
లోడ నున్నారనియు, భారతదేశములోని ప్రజలవలెగాక అధి
కారులకు భయపడక తమహక్కులను ని తా పు కొ నుటకు
నుత్పించుచుండిరనియు, న్యూజీలాండు
లోని భారతీయులు సంఘనిగ్మాణమునెడ విముఖులుగ నున్న
రెవెన్యూ ఒక్కరుకన్న వెక్కుడుగ సభికులుగ చేరెరనియు మె
యరెడ్డి సిద్ధి మంట్లో టారంట్లో విశ్వవిద్యాలయములలో
భారతీయవిద్యార్థుల కున్నవిద్యాభ్యాసమునకు సౌకర్యములు
గానించుటకై వియో దొనుచునునులూని భారతీయులు భారతీ
వైశ్యవృత్తాశ్రయంపొందనమనకు తోడ్పడుచు రెవియు దొనుచును
నులూ భారతీయులను తిన్నగా నూచువిషయమున భారతీయ
ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో కేకీధరించుచున్నారనియు కాశ్రి
గారు బాంబాయిగజెట్లో సురక్షనీనితి.

మృ. పూ. పే. - పూ. పే. - 1.

သုန္ဒရီသစ်၊

బాంబు కత్తికాకిల మరణము	15 7/8	మృత్యువు
బాంబుకీమాండు (ద్రాక్షలు)	15 29/32	మృత్యువు
1000ల కీమాండు (ద్రాక్షలు)	15 1/16	మృత్యువు
బాంబు కత్తికాకిల మరణము		
బాంబు కత్తికాకిల మరణము (ద్రాక్షలు)	15 7/32	మృత్యువు
బాంబు కత్తికాకిల మరణము (ద్రాక్షలు)	16 11/32	మృత్యువు
కలకత్తా మాన్యుయిటు		

పూరకము

కలకత్తా డిసెంబరు 13 బుధవారము

భాంకుశంతి మారకము	1 ఏ. 2. 16/82 పె
శివూండు బిల్లులు	1 ఏ. 2. 20/82 పె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

6 0/0 బూనిపుత్రములు 1926	రూ. 10 /
6 0/0 బూనిపుత్రములు 1927	రూ. 10 / 2
6 0/0 " 1930	రూ. 10 / 4
6 0/0 " 1928	రూ. 10 / 1
6 0/0 రూ. పి. బంధులు 1925/41	రూ. 98/8

బొంబాయి . మకా ర్కెటా.

బొంబాయి, డిసెంబరు 13 బుధవారము

ఇంగ్లీషు బార్ గోల్డు.	రూ. 26/
తత్వజ్ఞం వైసలా మింటుగోల్డు.	రూ. 25/14/3
మొదటి తీర్మానము.	రూ. 25/12/8
రెండవ తీర్మానము.	రూ. 25/11/8
తత్వజ్ఞం వైసలా బార్ కెండి.	రూ. 32/8
డిసెంబరు తీర్మానము	రూ. 32/5
జనవరి తీర్మానము	రూ. 32/3

మూరకము

బాప్తీస్మతంతిమారకము	1 మి. 8. 15/16 వే
డిమాండుబిల్లు	1 మి. 8. 81/82 వే
బి. సి. టి	1 మి. 8. 7/8 వే
బి. సి. టి	1 మి. 8. 29/32 వే

వ్యయనిర్ణయసంఘము

జిల్లా, సీనియరు 13:—నేటికిఁము ఇంచితేపు సంఘము
వారు కమాండరుజ్జు చీఫ్ గారి సాక్ష్యమును బుచ్చుకొనిరి.

తెనాలిలోనున్న రేపల్లె
డిస్ట్రిక్టు మునసబాకోర్టులో.

జనబ 217/1922 చ (487)

వాది:—బాలిశైలి మాచయ్య సా॥ శైలిగోట.

ప్రతివాది:- మార్గగడ్డ వెంకట్రామయ్య ఉన్న బాపట్ల.
22-6-1919 తేది రు 400-5-0 లకు నె 1-కి 100-కి
రు 1-4-0 చొప్పున సాహసరి, కాంపాండు గడ్డతో యిచ్చేలాగు
ప్రాయించి యిచ్చిన నోటుబాకీకి రు 480-0-1 లకు యీ
దావాను వాడి బాపట్ల చేసినాడు. ప్రతివాదికి దావానోటిను
లు పంపగా ముట్టి మంజులేను. 16-12-22 తేదికి ప్రతివాది అత్తే
కణిమిశ్రము వాయిదా తయయ్యున్నదిగానీ అత్తేనని భ్రష్టు
యెడల కోర్టునారియెనుటకు పంపు 11 గంటలుకు తేదీవది. 19-12-22
చావరు కానియెడల యిచ్చే హారీ చేశాబడును.

యల్లంరాజు వెంకటసుబ్బారావుగారి,

ತೆನಾಲಿ 11-12-22

కానినాడ ది॥ పు॥ పోర్

సా.కా.జు 335/22

వాడుక:—ఈ వేల ఆంధ్ర, గొం
 వాకివాడు.

ప్రతిభా-సమితి ఏ.కె.ఆర్. -

తెలుగు భాషాభివృద్ధి కమిషన్
సంఖ్య: 15-12-22-2222
దాఖలు చేయబడిన తేదీ: 15-12-22-2222
ప్రతిభాపాత్రానికి సంబంధించిన
సమాచారం కోసం దయచేసి
సంబంధించిన అధికారిని సంప్రదించండి.

భాగవతుల కృష్ణానంద

553

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1922-వ సం. డిసెంబరు నెల 14-వ తేది

గురువారము

శాసనసభా ప్రవేశ వాదులు :

విన్ టరుటను గారి సూచన

దాదాపుగా కాంగ్రెసు నాయకులందరూ జయి
శ్లక్షణబోయియుండుటచే, శాసనసభల ఎన్నికలకు
అభ్యర్థులుగ నిలుచుటకు వారి కాటంకము గలుగు
ననియు, అందుచే వ్యక్తులనుగాని రాజకీయనిర్బంధి
తులనందరనుగాని పరిమింపబడెడల, ఈ దిక్కునుండి
బయ్యి యింకా మేదియో అందునుగూర్చి రాజప్రతి
నిధిగారిలో యోచింపవలయు ననియు, కామన్సు
సభలో కలనల్ వెడ్జివుడ్డుగారు కోరిరి. ఇందుకు బదు
లు చెప్పడు, రాజప్రతినిధిగారిలో నీ విషయమై యో
చింపుడని తాము పీలుకభవుగారికి సలహా నీయ
జాలమని, ఇండియా సహాయకార్యదర్శి యగు విన్
టరుటను ప్రభువుగారు పలికిరి. నాయకులలో పలు
వురు కారాగృహమునకు జనిరనుటకు సందియము
లేదు. శాసనసభలో జేరి ప్రతిష్ఠంబనల సలుప
నెంచెడివారు, ప్రధాననాయకులు చేరనిది ఇక్కా
ర్యమునకు బూనుటకే వీలు లేదని యంగీకరింపక
బోరు. నాయకులు అభ్యర్థులుగ నిలువనిది, కాం
గ్రెసుపక్షమువారికి వోట్లు లభించుట దుర్లభమగును.
కాని, ఇట్టివారు శాసనసభలో బ్రవేశించుటకు,
నియమము లడ్డుపడుచున్నవి. వీనిని అధికారులు
తొలగింపరా యని, శాసనసభా ప్రవేశ వాదు లూ
హించియుండురు. అందులకు వారు పూనర ని,
విన్ టరుటను ప్రభువుగారి వాక్యములబట్టి కనుగొన
వచ్చును. శాసనసభలో జేరి ప్రభుత్వకార్యముల
కడుగులుగ జేసెదమని గాని, నిర్ణీతసంఖ్య రాకుండ
జేసి సభావ్యవహారములను స్తంభింపజేసెదమనిగాని
కాంగ్రెసుపక్షమువారు ప్రతిజ్ఞలు కలుకుచో, అట్టి
వారు శాసనసభలో బ్రవేశించుటకు అధికారు
లేల సౌకర్యముల గలిగించెదరు? ఇందుకు భిన్న
ముగ సూహించుట, స్వభావవిరుద్ధము. ఎవ్వ
రయినను, స్వరక్షణకు వలయు మార్గముల నన్నిటి
నవలంబించుట సహజము. అధికారవర్తమయినను,
తాను నశింపకుండ కాపాడుకొను ననుటకు సంది
యములేదు. అధికారవర్తముపై విజృంభింపనెంచిన
కొలదియు, వారు ఎక్కడును పట్టుదలతో తమస్థాన
మును రక్షించుకొనుటకు ప్రయత్నించెదరు.
కాంగ్రెసుపక్షమువారి దాడివలన కలిగెడి ఫలిత
మిదియే. తీవ్రవిరోధమువలన, అధికారవర్త
మింకను బలవంతుని, గాంధీమహాత్ముడు దెలిసిన
నీచయమునందు గొప్పసత్వ మిమిడియున్నది. కాం
గ్రెసుపక్షమువారి రిందుకుబూనుట, శత్రుపక్షము
పక్షములలో బ్రవేశించుట ముగును.

శాసనసభలో కాంగ్రెసు నాయకులు ప్రవేశి
శించుటకు, కారాగృహనిర్బంధము లడ్డుపడుచుండ,
అత్యధికారము గలవారెవరయినను ఇందుకు ప్రయ
త్నించుట పాడియగునా? ఇండియా రాజ్యాంగ
సాక్షి లేన యభిప్రాయమును మార్చుకొని, కాం
గ్రెసు నాయకులకు గల యసర్వతలను దొల
గింపుడని రాజప్రతినిధికి సలహానిచ్చు ననుకొనుడు.
కలనల్ వెడ్జివుడ్డు మొదలగు పార్లమెంటు సభ్యుల

హితమును త్రోసివేయజాలక, రాజప్రతినిధిగా
రిందుకు సమ్మతించు ననుకొనుడు. అప్పుడయినను,
అధికారుల యనుగ్రహమును సంపాదించి, శాసన
సభలో బ్రవేశించుట, సహాయనిరాకరణసూత్రము
నకు భంగకరముగాదా? ఒకమారు వారి యను
గ్రహము సంపాదించుట కంగీకరించిన, శాసనసభ
లో జేరినవికప అట్టి యలవాటు వృద్ధి యగుట
సహజముగాదా? ప్రతిష్ఠంబనలు కొనసాగుట కిది
యనుకూలమా? కలనల్ వెడ్జివుడ్డుగారు, ప్రతిష్ఠం
బనల కిష్టపడవారు గారు. వారిటుల భావించి
యుండురు. సహాయ నిరాకరణ సూత్రమును విడ
నాడి, కాంగ్రెసు పక్షమువారు శాసనసభలో
బ్రవేశించెదరు. వీరాక వేళ ప్రతిష్ఠంబనోద్దేశముతో
మొదట బ్రవేశించినను, మెల్లమెల్లన తమ పట్టుద
లను వీడిమాములు సహకారమార్గము ద్రొక్కక
బోరు. కలనల్ వెడ్జివుడ్డుగారివలె, ఈతరున భావిం
చెడివారు మరొకరింద రుండురు. మితవాదులును
ఇటులనే తలంచుచున్నారు. ఒకమారు ప్రతిజ్ఞకు
భంగము కలిగిపిమ్మట, అధికారతనమునకు కాల
మెంతయో పట్టుడు. కొండపై నుండునంతవరకే
స్థానబలిమి యుండునుగాని, ఒకమారు కాలుజారిన
పిమ్మట క్రిందకు దొర్లుటకు అభ్యంతర ముండదు.
అందుచే సహకారవాదులేమి, వారి యభిమాను
లేమి నిరాకరణవలంబులలో కట్టుడప్పటకై కోరు
చుండుట, కడు సహజము. కాంగ్రెసుపక్షమువారు
ఎన్నికలకు నిలిచిన జాలునని, బిసెంటు ప్రభుత్వము
దలంచుచున్నారు. అందుచే మితవాదులు సయి
తము, కాంగ్రెసు పక్షమువారిపై ననుగ్రహము
జూపు డని, రాజప్రతినిధిగారిని వేడవచ్చును. అధి
కారుల కింకను కొంతభయము గలదు. నెహ్రూ
గారు గత కాంగ్రెసు సంఘసభలో ఉపపాదించిన
తీర్మానమునందు, ఎన్నికలకు నిలువవలయునను సూ
చనగలదుగాని, పిమ్మట జేమిచేయవలయునో సూచి
తముగాలేదు. శాసనసభా ప్రవేశ వాదులలో, పలు
విధములగు నుద్దేశము లున్నను, ఎన్నికల బహి
ష్కారమును తొలగించుటకు మాత్రము వీరంగీ
కరించిరి.

వీరలలో నేకభావము గుదురకనే, నెహ్రూ
గారు తమ తీర్మానము నిటుల వర్ణించియుండురు.
మహారాష్ట్రపక్షము రిస్పాంసీపు సహకారము
గోరును. వీరికి ప్రతిష్ఠంబనలు సరిపడవు. ఆసంగతిని
జయాకరుగాడు కాంగ్రెసు కమిటీ సభలో స్పష్ట
ముగ దెలిపిరి. జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారేమి, కేల్కారు
గారేమి, ఇటీవల యోటమాల్ గ్రామమున జరి
గిన తిలకు స్వరాజ్యసంఘసభలో, రిస్పాంసీపు
సహకారమార్గమునే వ్యక్తపరచిరి. బాప్టిస్టాగారు,
సహాయనిరాకరణమార్గమునకే తమ ప్రాతికూల్య
మును సూచించి, సరదేహమున కవకాశము
లేకుండజేసిరి. ఇక మరొకరిందకు, ఎన్నికలలో నిలు
చుట కభ్యంతరములేదు గాని, శాసనసభలో జేరి
ప్రమాణము గైకొనుట కభ్యంతరము గలదు.
జమాయతు ఉల్ ఉలేమా సభవారి యుద్దేశము
ప్రకారము ప్రమాణము జేయుట మతధర్మవిరు
ద్ధము. అందుచే మహమ్మదీయ శాసనసభా ప్రవేశ
వాదులు, శాసనసభలో బ్రవేశించజాలరు. ఇక
ప్రతిష్ఠంబన వాదులన్న నో, ప్రమాణమునకు
సంబంధించిన యాక్షేపణల దాటుట కెటులేములో
ప్రయత్నించెదరు. ప్రమాణము గైకొనెడి శాసన
సభ్యులు, సంస్కరణ శాసనమును కొనసాగింతు
మని వాగ్దానము జేయవలసియుండురు. ప్రమాణ
వాక్యములబట్టి, వీరు శాసనసభలను భగ్నపరుచు

టకు వీలులేదు. కాని, మనస్సుతో కొన్ని మనహా
యంపుట నుంచుకొని, ఈ ప్రమాణము నంగీకరిం
చెడమో, ప్రతిష్ఠంబనవాదులు తెలిపెదరు. ఇటుల
దెలుపుట ఎంతయసంబద్ధముగదోచినను, ప్రమాణ
విషయము స్వల్పవిషయ మనియు, దానినిగూర్చి
ఇంతటి సిద్ధాంతరాధ్ధాంతములతో బని లేదనియు,
వీరు సరిపెట్టుకొన జూచుచున్నారు. ఆడెడిమాట
నిన్నన్నగ నుండవలయుననియు, లోపల నొకసంగ
తిని పై కొకసంగతిని దెలుపుట నితాకరణధర్మ
మునకు విరుద్ధమనియు, ఇంతకన్నను ప్రమాణము
గైకొని సంస్కరణములను కొనసాగించుటో, లేక
మొలపల నుండి నిరాకరణమును కొనసాగించుటో
మర్యాద యనియు భావించెడివారు, ఇట్టి ఎత్తులకు
సమ్మతించరు. సంస్కరణముల నుపయోగింపవలెనని
యభిప్రాయపడెడి జయాకరు, మాలవ్యా గార్లును
ఇందుల కంగీకరింపరు.

వివిధపక్షములవారును ఎన్నికల ప్రయోజనము
గూర్చి భేదాభిప్రాయాలై యున్నారు. ప్రయోజ
నము నుద్దేశింపక ఏకార్యమును గావించుటయు
అవివేకము. వోటరులకేమని సమాధానముజెప్పట?
ఎన్నికలకు నిలుచుటకు కారణ మేమియో ఇంకను
స్థిరపడలేదు. అయినను ముందరగ తమ నెన్నుకొనె
దరేని 1923 సంవత్సరమున జరిగెడి కాంగ్రెసు
సభలో ప్రయోజన మేదియో నిర్ణయింపబడునని
పలుకుచో, ఏవోటరునకయినను విశ్వాసముగలుగు
నా? సంగతిసందర్భములు తెలియక, వోటిమ్మటకు
సమ్మతించురా? శాసనసభా ప్రవేశ వాదులలో, ఇప్పు
టికి రిస్పాంసీపు సహకారపక్షమే బలముగనున్నది.
అందుచే, ఎన్నికలలో పార్లొనదలచువారు సహకా
రోద్దేశముతో మాత్రమే మార్పును సూచించుచు
న్నారు. ప్రతిష్ఠంబనల ప్రతిక్రియల గోరెడివారత్యల్ప
సంఖ్యాకులు. ఆ కారణముచే, నిరాకరణవలంబులు
శాసనసభా ప్రవేశమువిషయమై పూర్ణ విముఖులుగ
నున్నారు. దాసు, నెహ్రూ ప్రభుత్వములు
ప్రతిష్ఠంబనలగూర్చి యుపన్యసించుచున్నారు. ఇట్టి
వారు కొలదిగనున్నను, వీరు శాసనసభలో ప్రవేశి
శించుట, అధికారుల కిష్టముండదు. ప్రతిష్ఠంబనో
ద్దేశము అసలే లేదని స్పష్టమయినగాని, వీరాక
కధికారులు ఇష్టపడకబోవచ్చును. సంస్కరణముల
విషయమై, అధికారుల కెట్టి నిరంకుశాధికారము
కలదో, దెలుప నవసరములేదు. గట్టివారెవరును
ప్రవేశించకుండ వారాటంకపరుపగల్గుదురు. దేశ
స్వాతంత్ర్యమునకై శరీరస్వాతంత్ర్యమును కోల్పో
యినవారు, శాసనసభలో జేరి వీలులేదు. ఇట్టి
వారు చేరకున్న ప్రతిష్ఠంబనలగూర్చి యోచించు
టకే వీలుండదు. ప్రతిష్ఠంబనల నవలీలగ దాటు
టకు, అధికారులకు పీటో మొదలగు సభికారము
లేన్నియో గలవు. ప్రస్తుతనియమములు చాల
కుచ్చిచో, శాసనసభలో బ్రవేశించెడివారియర్హ
తలగూర్చి క్రొత్తనియమముల గావించుటకు, గవ
ర్నరుజనరలుగారికి 76 శేక్షను అధికార మొసగు
చున్నది. ఈనియమముల నెటుల యాచరణలోనికి
జేపలియునో నిర్ణయించుటకు వారి కధికారము
గలదు.

ఇతిరకారణముల మూట యిటుతడ, ఇట్టి
నియమములకు లోబడి శాసనసభలో బ్రవేశిం
చుట సలహాగాదా? సహాయనిరాకరణధర్మము
నవలంబించుచు, వీనికి లోబడుట హేయముగ
నుండును. అధికారులయంగ్రహమున కవకాశము

లేకుండుటకు, తామును తిన్నగ ప్రవర్తింతు మని కాంగ్రెసు పక్షమువారు వారిని నమ్మింపవలసియుండును. ఇంతవరకును అట్టి నమ్మకము కాంగ్రెసు పక్షమువారిపై గురువారమున విటరులునుగారి ప్రతిపాదనముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కాంగ్రెసులో జేరిన శాసనసభా ప్రవేశవాదము ఎక్కుడు సామ్యముగ ప్రవర్తింతు రనియు, తలచినంత సత్తావారియొద్ద లేదనియు, మితవాదుల తరగతిలోనికే వారును నెమ్మది నెమ్మదిగ బ్రవేశింతు రనియు, విటరులునుగారి కికముందు నమ్మకముగలుగుచో, వారు అనుగ్రహము జూపవచ్చును. ఇట్టి పర్యవసానము, కాంగ్రెసుసభకు గౌరవప్రదమా? నిరాకరణోద్యమనాయకు డగు గాంధీమహాత్ముని కీర్తికి ప్రోత్సహకరమా? భారతీయు లింతవరకును గనుబడిచిన యిద్దరుత్యాగములతో నిది మేళగించునా? అప్పుడే దాను ప్రభృతుల చర్యలగుర్చి ఆంగ్ల దేశ వత్రికలలో విపరీతార్థముల గావించుచున్నారు. డెయిలీతెలిగ్రాఫ్ వత్రికలో దానుగారియొద్దేములు విశేషముగారి యుద్దేశములకు సరిపోవుచున్నవని భావించబడెను. సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమమునుగుర్చి దాను ప్రభృతు లింకను ముచ్చటించుట, కేవల బూటకమని యూహించబడెను. ఇట్టి భావము ప్రబలుట, నిరాకరణోద్యమమునకు బలకరమని, దాను, నెహ్రూ గార్లు భావించెదరా? దాను, నెహ్రూగార్లుపై ప్రజల కింకను విశేష గౌరవము గలదు. వారిత్యాగములను మెచ్చుకొననివారు లేరు. మహాత్ముని యుద్యమమును వారు మనఃస్ఫూర్తిగ కొనసాగించుచో, వాతీ ననుసరించుటకు ప్రజల కెట్టియాజ్ఞేపణ లేదు. నెహ్రూగారియొడ సంయుక్తరాష్ట్రములలో నెంతగౌరవ మున్నను, దానుగారియొడ బెంగాలులో నెంతగౌరవమున్నను, వారుపెడత్రోవదొక్కుటమూత్రము ప్రజల కిష్టము లేదని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల ఎన్నికల ఫలితముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. దానుగారును, నెహ్రూగారును ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించుటకు మారుగ, తమపదవులకు రాజీనామా నొసగిరి. అయినను, వారిని నాయకస్థానములనుండి త్రోసివైచుటకు వలుపు రంగీకరించుటలేదు. శాసనసభా ప్రవేశము పనికిరాదన్న కోటిలో జేరినవారయినను, నెహ్రూగారిని గౌరవించుటకు రంగయ్యరుగారు తమ పదవిని విసర్జించిరి. గత సోమవారము జరిగిన సంయుక్తరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సభలో, నెహ్రూగారిరాజీనామా సంగీకరింపక, తమ నిర్ణయమును మార్పుకొనవలసినదని నెహ్రూగారిని సభ్యులు మరల గోరిరి. తమ కిష్టమువచ్చిన కార్యదర్శుల నేర్పరుచుకొనుటకు గూడ నెహ్రూగారి కవకాశ మొసగిరి. ఇంతటిగౌరవమును నెహ్రూగారియొడ కాంగ్రెసు సభ్యులు చూపినందులకు, నెహ్రూగారు ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణముగ దేశమును సమపుట కంగీకరింపవలయును. ఈయవకాశమును విడనాడుచో, వీరు తమ ప్రాముఖ్యమును కోల్పోవుదురు. ధర్మబద్ధ మగు నిరాకరణోద్యమము, స్వీయబలముచే కొనసాగుననుటకు సందియము లేదు. నాయకులు కొందరు తిరిగిపోయిన, తాత్కాలికనష్టము కొంత వాటిల్లినను, శాశ్వత నష్టము గలుగబోదు. నాయకుల గొందరను సమాధానపరుచుటకు, అప్రధానవిషయములలో మార్పు గలిగించుట కభ్యంతర ముండదు. కాని, మహాత్ముని యుద్యమమునకు మూలాధారములను పెరికివైచుటకు మాత్రము ప్రజలు సమ్మతించుట చు సరము.

ను బోధ

కీర్తిశేఖరులు బైతుగారు దెలిపినహితమును, బ్రతిష్ఠాజాతీయంతయు గుర్తించుట భావ్యము. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము గావలయును. దానిని పొందుటకు హిందూదేశము సంకల్పించి యున్నదని బైతుగారు స్పష్టముగ చెలుపుచున్నారు. అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యము నిచ్చిన, భారతీయులంగీకరింతురు. లేనిచో, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును శాంతిపద్ధతులతో బొందుటకు వారు ప్రయత్నింతురు. అందుకును ఆటంకము గలుగుచో, ఒకకొననుండి వారింకొకకొనకు బోవచ్చునని, బైతుగారు మందలించిరి. ఇట్టిదృష్టిలితము న కవకాశమియవలదని, వీరు తమసోదరులను వేడుకొనిరి. భారతీయులను పశుప్రాయు లని భావించక, విజ్ఞానసమన్వితు లగు బలమగుజాతివా రని భావించవలయు నని, బైతుగారు విన్నవించుచున్నారు. భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించినగుర్తింపుడు, లేకున్న స్పష్టముగ నిరాకరింపుడు. ఏదియోయొకసంగతిని వెల్లడిజేయు డని, బైతుగారు ఆంగ్లేయుల గోరుచున్నారు. భారతీయులస్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుచో, ఆంగ్లేయుల పేరుప్రతిష్ఠ లంతటితో కూలిపోవు నని వీరు ప్రతిపాదించిరి. ఇంతస్పష్టముగనిదివర కేయాంగ్లేయుడును సోదరదేశీయులకు హిత మొసగియుండలేదు. బైతుగారు ప్రజలతో కలసిమెలసి తిరుగుటచే, వారికి నిజస్థితి దెలిసియుండెను. ఈలేఖలను ప్రాసి, వారు స్వదేశమునకు మహావకారమును గావించిరి. ఇట్టి హితమును బోనాడి, ప్రజలమనోరథముల నడ్డగించుట, ఆంగ్ల దేశమునకు శ్రేయస్కరము గాజాలదు.

శాస్త్రిగారి పర్యటనఫలితము

శాస్త్రిగారు పూనానగరమున నిచ్చినయువన్యాసముబట్టి, వారి పర్యటన ము నిష్ఫలమోజనమయ్యెనని స్పష్టమగుచున్నది. హైందవసమస్య తీవ్రదశయందున్న దక్షిణాఫ్రికాకు శాస్త్రిగారు పోయియుండలేదు. ఆస్ట్రేలియా యందుయినను, వీరిపర్యటనమువలన ప్రధాన సమస్య పరిష్కారము గాకబోయెను. శ్వేత ఆస్ట్రేలియాపద్ధతి నిర్మూలము గావలసియుంక, అపద్ధతికి శాస్త్రిగారు ముందుగనే ఆంగీకారము దెలిపిరి. ఇటుల తెలిపినను గూడ, ఆస్ట్రేలియా తెల్లవారు శాస్త్రిగారిని నమ్మకబోయిరట. వీరు కపటముగ ప్రవర్తించుచున్నారని భావించిరట. పోనీ, ఆస్ట్రేలియాలో నున్న కొలదిమంది భారతీయులకు ఎన్నిక హక్కుల నిష్పించుటకయినను వీరికి చేతగాకబోయెను. ఇట్టి హక్కులను ఆస్ట్రేలియాలో బ్రసాదించుచో, హిందూదేశమునగూడ వీరిని బ్రసాదించవలయునని భారతీయులు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని వేధింతురని, అక్కడివారు భయపడుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియావారికి, భారతీయుల స్వపరిపాలనోద్యమముపై ఎట్టివిముఖత గలచో ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. అధినివేశ రాజ్యములవారి కింతటి విముఖత యున్నపుడు, భారతీయులకు వారితో పాత్ర గుదురుట తెలుల సాధ్యపడును? అధినివేశ రాజ్యములలో తాము దిగిగిండుటకు, ఫలిత ముత్సాహకరముగ లేదని శాస్త్రిగారే భావించుచున్నారు. కాని కొంచెము సానుభూతిని సంపాదించగలిగితమని మాత్రము, వారు సంకల్పింపెదమచున్నారు. ఇట్టి సానుభూతివలన గలిగెడి ప్రయోజనము మృగ్యమని ప్రజల కిదివరకే దెలియును.

ఏట్టుగారీ విలాసము

సర్వసు యద్యోగులను విమర్శమునుండి కాపాడుటకు, పార్లమెంటుసభలో ఏట్టుగారు భగీరథ ప్రయత్నముల గావించెదరు. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజల దూషణములకు పాల్పడుండ ఫలప్రదమగు మార్గము నవలంబించవలయు నని, ఏట్టుగారు మరల ప్రశ్నించిరి. ఇటీవల వత్రికాసంపాదకులవై మాననష్టముక్రింద తరుచు చర్యదీసికొనుట యాచారమయినది. ఈయాచారమువలన, పరిస్థితులు కొంత వరుచుచక్కబడెనని, విటరులునుగారు బెదరుదీర్చిరి. ఇంతకన్నను ఫలదాయక మగు చర్య లవసరములగుచో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిందును గూర్చి తప్పక విచారించెదరని, విటరులును గారభయమొసగిరి. డియోగులను, ప్రజావిమర్శకమునుండి రక్షింపవచ్చును. విమర్శన మసలే వెలువడకుండ జేయవచ్చును. కాని అధికారులచర్యలే, వీరికి తగిన న్యాయములు. వేరున్యాయముతో బని యేమి? అన్యాయముగాని, న్యాయముగాని, వానియంతట యవియే బయల్పడును.

అధికారుల దృష్టిపథము

లాలాదునిచెందు, ఆట్టులే రషీదుగార్లు క్రిమినలు లాసవరణచట్టముక్రింద శిక్షితు లగుటచే, న్యాయవాదుల పట్టికనుండి వారిని తొలగించుటకు, పంజాబు హైకోర్టువారు వారికి నోటీసు నంపిరి. ఇట్టి దృష్టిపథముగల యధికారులు, నిరాకరణోద్యమమువారి కితరసౌకర్యముల నెసగెదరా? గాంధీమహాత్మునితో సంప్రతించుటకు, నెహ్రూగారికి యుక్తవాదా జయిలు సూపరింతుండెట్లుగారు మొదట నవకాశ మొసగిరి. కాని, మరల నిరాకరించిరి. ఏమియుపద్రవము వాటిల్లు నని వీరికి దోచెనో? ఇట్టి నిరంకుశత్వము నెదుర్కొనుటకు, నిరాకరణోద్యమము నెక్కుడు పట్టుదలతో కొనసాగించుటయే మార్గముగాని, దానిని బలహీనపరచుట మార్గము గాజాలదు.

జయంతి వేంకటనారాయణగారు

కడ్డలూరుజయిలునుండి విడుదలయై, నేటిదిన మినగరమునకేతెంచిన, జయంతి వేంకట నారాయణగారికి, స్వాగత మొసగెదము. వీరు మతసాంఘిక సంస్కరణములందు పాటబడుటయేగాక, స్వరాజ్యోద్యమమునగూడ శ్రద్ధతో పాల్గొని గంజామునుండల ప్రబోధమునకు కారకులయిరి. వీరి రాకవలన, గంజామునుండలమునందు శార్యోత్సాహమధికమగునయ్యు, నిర్మాణ కార్యక్రమము ఎక్కువగుచుకుగ కొనసాగునయ్యు తెలచెదము. శార్యోత్సాహమునకు వెడల్పిన దేశభక్తు లొక్కొక్కరే విడుదలయగుటచే, వానిసహాయమున ఆంధ్రులు తమ ధర్మము సితరుణమున జయప్రదముగ నిర్వహించెదరని విశ్వసించెదము.

సూతన తమిళదైనికవత్రిక:—నూతనం కా స్త్రీప్రజా యం. యశ. నుండే త్వరతత్వము గారు యాడుకయ యం ఏవ్వాళ ఫిఫ్త ప్రెస్ జెడ్ సి మెంట్రిట్టు కోర్టులో బాంధారం అను సూతన కవిత్వము ప్రకాశనంపాదకులుగ ప్రవేశమైనది.

ఒక ఘోషహత్య:—విన్నూ శాస్త్రి ఏనుగుంటలో త్రిప్పికేనువారు హైకోర్టులో అటార్నీనియం కంపెనీవద్ద అన్యాయదీక్ష అను ఒకకేసుపై జేయువానిని, ప్రక్కకోర్టువారు యిరిని దుకాణంవెట్టి కొద్దికోణా వైదన యెక్కువలూగము శుక్కుచున్నదను ఆటాయితో వదిలివదిలి తెలియబున్నది. ఈసంగతి విషయంగా పోలీసుస్టేషనులో తెలియగా సబ్ యానస్పెక్టరు కుండావల ఆర్యాండా రామకృష్ణ అను యాటుకొట్టు వారిల నిర్దోషి యీ హత్యచేసినది ఆరెట్టు జేసిరి.

దేశీయ వార్తలు

నయ్య క్రాస్తముల కాంగ్రెసు సంఘము

పండిత నైహలాగారి తీర్మానమునుగూర్చి చర్చించి మరల నాలోచింపుడని నైహలాగారిని కోరుట

లాలా ధుని చెందు గారు

న్యాయవాదులపట్టికనుండి తొలగించుటనుగూర్చి నోటీసు వంపుట

శ్రీయుత జె.వి. నారాయణగారు

నిన్నటిదినమున కడలూరు చెరసాలనుండి విడుదల యగుట

అకాలిల సంస్కరణోద్యమము

ఫైదీల సదుపాయము - చెరి నాలుగువచ్చడముల నిచ్చుట.. ప్రభుత్వ ప్రకటనము

గురుకవాగు అకాలిఫైదీలలో 100 కి 20 మందిని వదలి వేయుచుండుట

లాలా ధునిచందు అబ్దులు రషీదు గారు

న్యాయవాదుల పట్టికలో నుండి ఏల తొలగింపగూడదు?

పంజాబులో అంబలాపట్టణమున జరిగిన లాలా ధుని చందు ఆద్యక్షతన అబ్దులు రషీదుగార్లు శ్రీ. లా. ఆ. చట్టము 17 క సెక్షన్ ప్రకారము కీషీంతుడి చెరి ఆరు నెలలు కారాగృహమున నంబడిరి గాన వారి పేజీల నెల న్యాయవాదుల పట్టికలో నుండి తొలగింపగూడదో జనవరి 19 వ తేదీని సమాధానము చెప్పవలె నని వారి కిద్దరిని పంజాబు హైకోర్టు డిప్టీ జడ్జి ప్రార్థించెను.

*** **

నయ్య క్రాస్తముల కాంగ్రెసు సంఘము

సంఘాద్యోగుల ఎన్నికలు

ఈ నెల 11 వ తేదీని సంఘాద్యోగుల హాజరులో జరిగింది ఆద్యక్షతన రాజీనామా నిచ్చుచు నవంబరు నెల 10 వ తేదీని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రాసీలేఖను గూర్చి చర్చ జరిగింది. ఆరుగంటలపేపు గభాకార్యాలోచనము జరిగెను. "నెహ్రూగారి రాజీనామా నామోదింపగూడదు. జానినినుట్ట మరల ఆలోచింపుడని నైహలాగారిని కోరవలెను." అను తీర్మానము నామోదించిరి. కాననగళుల నైహలాగారు నైహలాగారి పోటు రాజీనామాలు నిచ్చిన, డిప్టీ గుల రాజీనామాలు గూడ నామోదింపబడెను. కానన గళులకు నైహలాగారు దత్తను కడుమునకు చేరినవాడను, యిదివరకు రాజీనామాలు నిషేధించినవారి కార్యదర్శులుగూడ రాజీనామాలు నిషేధిత నని సభి వారు తీర్మానింపగా వారునుడ నెటనే రాజీనామాలు నిచ్చిరి. అటుపిమ్మట ఎన్నికయిందిని కార్యదర్శులుగా నూచించిరి. వారి లో తనకనుకూలని తోచినవారిని నలుగురిని నైహలాగారు నిర్ణయించునట్లు తీర్మానించిరి. డిప్టీ గళులలో నొక రక్రమము గా ప్రవర్తించుటనుగూర్చి పిమ్మట చర్చింపబడెను. అనంతకు పండి త మదనమోహన మాజవాగారుగూడ వచ్చిరి.

*** **

అకాలిల సంస్కరణోద్యమము

అకాలి ఫైదీల సదుపాయములు పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము

అకాలికోటలో నుండున అకాలిలను పట్టుకు వ్రేలాడ దీసిరి. వారిలో నొకడు చనిపోయెను అని గురుద్వారాసంఘము వారు ప్రకటించినవార్త నిజముగాదు. అకాలిలోనన్న ఫైదీల కంకరికిని రల ఒక ప్రాంతాలోను శలకు మూడువచ్చడములను యిచ్చిరి. కిక్కు ఫైదీలకు తలకు నాలుగు వచ్చడములను ఒక కోటును యిచ్చిరి. ఫైదీలకందకుడు నుండే మరియొక వచ్చడ మును నాస్తిగా నిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేయబడెను. వారు వండు కొనుటకు డిమాండు యిచ్చుటయెను. ఈ ప్రకారమున ఫైదీల ధర్మ ప్రాధికారమును నూడవచ్చడములను మోకరెయిచ్చుచున్నా రని ప్రకటించుటకు ప్రకటించిరి.

గురుకవాగు అకాలిఫైదీల విడుదల

100 కి 20 మందిని వదలి వేయుట

గురుకవాగులో అరెస్టుచేయబడిన అకాలి ఫైదీలలో 100 కి 20 మందిని వదలి వేయుచున్నా రని కోరికతో సంఘము వారు ప్రకటించిరి.

నాన్వానాహత్య కేసు

కింగు బారింగుగార్లు తెచ్చిన మాననవృత్తుదావాలు ఈ దావాలు లాహోరు న్యాయస్థానంలో చాలకాలము నుండి విచారణ జరుగుచున్నది. బారింగుగారి దావావిచారణ 13 వ తేదీని జరిగినది. మొదటి ముగ్గురు మద్యాయాలు తక్షణతీర్చిన 12 గురును అకాలి కరిపాలక సంఘసభ్యులు కారని రుజువైసెది. కింగుగారి దావా 23 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

మిక్కిలి గొప్ప భూకంపము

సముద్రము పొంగి దేశమును ముంచివేయుట

కొత్తఖండము బయలుపడెను సూచనలు దక్షిణ అమెరికాదేశమున చిల్లీరాష్ట్ర ప్రాంతమున దక్షిణ పసిఫిక్ మహాసముద్రమున దగ్గో భూమున గొప్పభూకం పము కలుగుటచే ప్రపంచ మంతయునుగూడ కదలడం లాడెను. భూకంపములను నిరూపించుటకు అంగ్లేజీయున కొన్ని యంత్రకాలులు కలవు. అదేశమున వచ్చిన బ్రూంవిత్తో శే. శే. మెగారి యంత్రకాలలో ఉదయము 5 గంటలకు ప్రమాదమూచ కముగుంట మోగగా యింటివా రందరను దద్దరిల్లి లేచిరి. ఫిజీకు సముద్రమునందును భూగర్భ భూమిపగులు వారగా ఎక్కడనో యున్న బంగ్లతేలేమున ప్రమాదమూచకమగుంట మోగుట చాలవంతగా నున్నది. దానిని బట్టిచూడ నా భూకంపము మిక్కిలిగొప్పదని తెలుచున్నది. దక్షిణ అమెరికాలో అర్ధరాత్రికి తీవ్రముగను ఆడు రులు బయలుపడెను. కోకిలలో, కోపియాపో పట్టణములకు చుట్టు పట్ట నా ఆడురలు చాల క్రోధముగా నుండెను. కోకిలలో పోరులు భయభ్రాంతులై ప్రక్కలమీద నుండి లేచి విద్యుద్దీప ములను వెలిగింపబోగా నాదీపములు వెంకట మంటలు లేచి నందున వారు కొండెలచంకకు పారిపోయిరి.

సముద్రముపొంగుట

మొదటి అడుగు కలిగిన 5 నిమిషములకు సముద్రము లోలికి లూరుకొని పోయినది. వెంటనే సముద్రోదకము పెద్ద స్తంభములై ఆకాశము నుండుట్లు లేచి విగిరి కోకిలలో లాగి వానపట్టణములపై బడెను. మరి అయిదు నిమిషములకు మొదటి దానింటే మిక్కిలి పెద్ద కెరళము 150 అడుగుల ఎత్తులేచి దేశముపై విగిరి పడెను.

అదేమొదలైన కొంతసేపట్టణమున నాల్గవంతు ప్రదేశము త్రొక్కిగా నాశనమైనది. హాస్సుగు, రైలుస్టేషను మున్నగునవి నాశనమయ్యెను 40 అడుగుల ఎత్తుచుండు బండు కైగనికట్టజువభ్యమున మెట్టపై బడెను. సముద్రముకొండ భూకంపము చాల ప్రబలమ నుండే తీర్చిదిద్దు ము 5000 మైళ్ల దూరమున నున్న చాచానీ యొద్ద గూడ సముద్రము ప్రవహింపిం గినది. అందు రెండుసార్లును ప్రపంచమునం దంతటనుగూడ గొప్ప వికారము యంత్రకాలలో యంత్రములు నూచించెను.

చిల్లీలో మిక్కిలి గొప్ప భూకంపము

చిల్లీలో వెయ్యిమంది మరణిరి వారిలో చాలవంది సము ద్రమున నునిగిపోయిరి. పెక్కుచేమందికి గాయములు కలిగెను. 85000 మందికి నలుగురినంతకుండ యుద్ధస్థియు చూలిపోయెను. భూకంపములకు ఉపైసలకు అన్యోన్యసంబంధము

గొప్పభూకంపములు కలిగినతోడనే సముద్రముపొంగుట గూడ వూ సామలుజరిగినది 1755లో తిక్కభూకంపము కలగ గానే గొప్పకెరటము నూగమువైదెను. కామచట్టాకు దక్షిణము లాపాట్కా ఆగమకద్ద 1787 లో భూకంపముకలిగినవెంటనే కెరటము 210 అడుగుల ఎత్తులేచెను. తుపానుపట్టిపుడు కొండలుప్రాంతమున లేచి కెరటములు సాధారణముగా 30 - 40 అడుగుల ఎత్తుకు మించితేవుగాని దక్షిణ అమెరికా లో మాత్రమీ కెరటములు మనలో ప్రదనమును కలిగించుచున్నవి. బంట్రిప్రబలు భూకంపములకంతగా జడియరు. ఉపైక కెరటములకు మిక్కిలిగాజడియరుగు. భూకంపములన సముద్రమునందు గలిగిన మిక్కిలముగు నుండే భూమివలననే యాట్రికెరటములు లేచునని యూహింపవలె యున్నది.

కొత్తవిశాలఖండము

కొత్తగా మిక్కిలి పెద్దదగు నొకఖండము పసిఫిక్ మహా సముద్రమునందే బయలుపడెను భూగర్భ వేర్తల నూచించిరి. ఆసముద్రమునందే భూకంపములు మున్నది. అయ్యది కొన్నిచేల యెండ కొకసారి కొత్త దీవిలో బయలుపరచు చుండును నూతనకర్వత ఖైరమునో వెలిబరచుచుండును. పురాణములలో తెలుపబడిన ఖండములలో నికముందు బయల్పడెల నున్న దారకఖండము, లేకద్విపము అని న్యాయుండియా పత్రికయందు ప్రకటించెను.

శ్రీయుత త్రిభువనదత్తగారు

ఫటావాను గోడమీద నంటించినందుకు వత్సరము కఠినశిక్ష

ఫిజాబాదులో శ్రీయుత త్రిభువనదత్తగారు ఈశే మాలఫటావాను గోడపై నంటించినందులకు ఆయనకు 6 వ తేదీని అరెస్టుచేసి 107 కింద కేసుచేసిరి. ఆయనకు ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష వేయబడెను. ఫిజాబాదు కలంటీయలు అనటావా నొకఫలకమున వ్రాసి దానిని వెంటగొని అఫటావాను విగ్రహా చదువుకు 8 వ తేదీనుండి క్రెడిటనుము పీఠుల వెంట తిరుగుచున్నారు. దినమున కొక రిద్దరిని అరెస్టు చేయుచున్నారు.

శ్రీయుత జయంతి

వెంకట నారాయణగారు

కడలూరు చెరిసాలనుండి 13 వ తేదీని విడుదల చేయబడిరి

శ్రీయుత శే. వి. నారాయణగారు అసహాయాద్య భము నవలంబించి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షకు పాత్రులై కొంత కాలము గడంపుచు వెరిసాలలోను పిమ్మట చెన్నైపురి చెరిసాల లోను నుంచుండి పిమ్మట కడలూరు చెరిసాలకు వంపబడిరి. కడలూరు చెరిసాలకు వర్తి కరాజీకు ఖయిలీలో వీరే నుండెటివారు. వీరికి వెరిసాల మాడుబోజులు నూజరా యయ్య జడెను.

కడలూరు చెరిసాలలో ప్రస్తుతము రాజకీయ ఫైదీలకు భోజన సదుపాయము వైశ్యకాలాధికారి అనుగ్రహాధీనమై యున్నది. అందువలన అవిమోచించి కిక్కుటయు కొందరినారాకరించుయు జరుగుచున్నది. ఇందుల కరిచి చుటలైతే మే వారణముగాని వేరేది యిను కనబడును. ఇదివ్యాధులు గాదని కలచి చాలమందివత్సే కపోకర్వములను వదిలివేసిరి. వారికప్పుడు పులునుమృతమే ఆధా ముగా నున్నది. అపులునును యానపడెడిసాలలో వండుటచే నుండుచుగా కిలుమూచిపోవుచుండును. అపు డీక వేరాడరు వే యుండెడు. అందులకు చాల యాబ్బంది కలగుచుండును. వెయ్యి వడ్డెక, కూర, పులును, టీ గాని కాఫీగాని అందరిని సమము గాయుచ్చువదలి ఏడ్చినగాని యా యాబ్బంది తొలగరు. టర గులో ఏడవా లేకపోవుటవలన చాలా యాబ్బందిగా నున్నది. ఏవో పోకర్వములు జరుగునని నూపర్చింటు చెప్పబడెగాని ఏమియును జరుగలేదు. పులుల య మున్నగు వ్యయామమేదన నుండు టత్వంపరచు. అని కేడుదయము మాకార్యాలయమున కేరంది వారానాణగారు తెలిసిరి. నారాయణగారు నేడును లేచుచున్నపురియం దుండి ఎల్లాండి బండరు వెల్లెదరు. ఇటు నుండి రాజమండ్రి కాకినాడ వెల్లి 18 వ తేదీకి నిజానగరమును 20 వ తేదీకి బరంపురమును చేరువరు.

కాకినాడ ప్రముఖులు

కాంగ్రెసు మహాసభకు వెళ్లుట

శ్రీయుత పి. సత్యనారాయణగారు

జ్ఞాతిభాగ్యసంఘసభ్యులను కాకినాడ తాలూకా సంఘ కార్యదర్శియు నగు పి. సత్యనారాయణగారు ప్రత్యేకంగా ఎన్నుకొనబడి 18 వ తేదీ ఉదయము మొయిలులో కాకినాడ నుండి కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. కలకత్తాలో 3, 4 రోజులుండి అచటి నాయకులతో ముచ్చటించెదరు. సత్యనారాయణగారు కాసనసభకు వెళ్లగూడ దనియే వోటు నిచ్చెదరు.

శ్రీయుత బులుసు సాంబయ్యగారు

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులను గోదావరి మండల సంఘ కార్యదర్శియు నగు బులుసు సాంబయ్యగారు కలకత్తా నుండి 21 వ తేదీకి కాకినాడ వచ్చెదరు. వారితో చాల మంది ప్రతినిధులు కాంగ్రెసు మహాసభకు గయకు వెళ్లెదరు.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు 12 వ తేదీకి కాకినాడ వచ్చిరి. వారికి భువనగు స్వామి సామలదేవారావు 18 వ తేదీ ఉదయము కైలంలో జంతుశ్రీ కల్పని నిర్వాణ విధానమును పూర్తిగా సాగునకలె ననియే హెచ్చరించి కోరుచున్నారు. ఎవరో బొద్దిమంది మాత్రము కాసనసభ లకు వెళ్లవలె ననుచున్నారు. ఆది కర్మచరిత్రలో కాకినాడ నుండి 18 వ తేదీని వ్రాసెను.

అగ్రా పురపాలకసంఘము

తెక్కలపరిశీలకు గ్రాంటుగారు నియోజింపబడిరి.

అగ్రా, డి సెంటరు 18:-అగ్రా పురపాల సంఘపుతెక్కల తప్పగా నన్నది వదలి ప్రభుత్వమునుబట్టి వానిని పరిశీలించుటకు గ్రాంటుగారిని ప్రభుత్వమువారి నియోజించిరి. పరిశీ 18 వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును.

మాతనపార్లెమెంటు శాల

కూనూరు, డి సెంటరు 18:-కూనూరుకుండు పార్లెమెంటు శాలలో భవననిర్మాణమునకు 10000/రూపాయలు మంజూరు చేయబడినది. మార్చిలో భవనము కిరాయియి యందు ననియు, పార్లమెంటు ప్రారంభింపబడు నని తెలియుచున్నది.

ఆయుధములను లైసెన్సు లేకుండ నమ్మజూచుట.

కలకత్తాలో నౌక మహమ్మదీయుడు పట్టుకొన్నవారు లైసెన్సు లేకడ నౌక జర్మను పిస్తోలును 16 కూటాలను అమ్మజూచినందులకై 2 నెలల కఠిన శిక్షయు 100 రూపాల జరిమానాయు, విధింపబడినది.

సంయుక్త రాష్ట్రాధికారసభ

గొప్పీయ ప్రభుత్వముల వ్యయములై అజమాయిషీ

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వ్యయములై అజమాయిషీ చూచి మిత్రవ్యయమును ప్రోత్సహించుటకై 2/3 వంతు ఎన్నుకొనబడిన అధికారసభ్యులు కలకత్తాలో సర్వదేవతలను స్వాదయ నాధకులకాగారి తీర్మానము ప్రభుత్వమువారిచేతను కాసన సభవారిచేతను సంగీకరింపబడినది.

సెటిల్ మెంటునుగూర్చిన చర్చ

రివిన్యూ సెటిల్ మెంటు కాలపరిమితి 80 సంవత్సరము నుండి 50 సంవత్సరముగా తగ్గించవలెనని రాయబహదర్ కోకోవర మాండగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. ప్రభుత్వమురివిషయమును గూర్చి కమిటీసార్లు రానందున రివిన్యూను నయమనిరి. తిరుగు ప్రతికూలత వహించిరి. గా. చింతావణిగారు రివిర లతో నేటికదించిరి. కాని తీర్మానముభిక్త సంఖ్యాబలచే నంగీకరింపబడినది.

బొంబాయి కాసనసభ

నాలుగురోజులు శ్రీప్రచర్య జరిగిన తరువాతరము లోకలో భార్య బిల్లు రెండవమాత ఆమోదింపబడినది.

గో. పరంజ్యిగారిచే నుపపాదించబడిన ప్రైవేట్ విద్యార్థి యును చచ్చిండును చాలమంది సభ్యులు ప్రభుత్వమువారిచే తనివ్వ యయిన నోసగు సాయములనుగ సంగీకరించి యాత్రపింపిరి. భర్త జనుగుడుడగ సభనాటికి నిలిపి వేయబడినది.

ఆర్థిక సంఘ నివేదిక

II

ఇంపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూను పదము యుద్ధాంతరము యొక్కవగా వాడుకలోనికి వచ్చినది. యుద్ధాంతరము తేజము లన్నియు తమ పూర్వస్థానములను చూపినవి. (బ్రిటిష్) వారు తమ సామ్రాజ్యము నిండును బలపరచుకొనవలసియున్నదని తలచిరి. వ్యాపారమునకు సామ్రాజ్యయంత్రము నొక్కటియే నిలచి యుండవలెనని సాధారణతక యుండవలెనని అభిప్రాయమును కొంద రాంగ్లేజు రాజ్యశాస్త్రజ్ఞులు వెల్లడించిరి. ఇంగ్లాండున, అధినితేశరాజ్యములును, సామ్రాజ్యమున దలి యుండరాగములును ఉపకారకతరహితకారములవలన తమ కాంధ్యమును మరింతగా ధము గావించుకొనవలసియున్నదని వారనిరి.

యుద్ధమునకు బూర్వమే కేంద్రమున్నగు దేశములు వ్యాపారమునంగిండ్లాడునకు పక్షపాతమును చూపుచునేవచ్చినవి. హిందూదేశమును క్రాన్ కాలనీలమార్తము యింపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూ సంగీకరింపలేదు. 1919 సం.లో ఇంగ్లాండు ప్రెస్ రెవ్యూ విధానము నంగీకరించెను. తోడనే క్రాన్ కాలనీల ఇంపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూ విషయమును తమ పర్యావారములలోనికి వీక్షింపెను. కొన్ని యీ విధానమును ప్రవేశపెట్టినది. 1917 సం. నుండియు హిందూదేశమును కూడ ప్రభుత్వమువారు యీ సమస్యను విచారించుచుండెడిరి. 1920 సం. ఫిబ్రవరిలో భారత కాసనసభలో సర్ బార్ బార్ న్యూగా రీక్షన్నును ముందుకు దెచ్చిరి. ఇందుకై కే యీ కమిటీని నియోగించుటయైనది.

ఇంపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూ విషయమున కమిటీవారి సలహా లేవి. ఇంపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూ సామ్రాజ్యవిధానముగా సంగీకరింపకుండుట, కొన్ని పరిస్థితులపైన మాత్రము టారిఫ్ బోర్డు వారు పరిశీలించిన పిదప భారత కాసనసభవారు యోచించవచ్చుననియు; యింగ్లాండుకు మాత్రము మేలుమాత్రము ఉచితముగా నిచ్చుటయే సామ్రాజ్యములో నితరభాగములలో పరస్పర లాభము చాలాచింది యొదంబడికలవైచే పక్షపాతము చూపవలసినదనియు నిది ముఖ్యమార్గము.

అల్ప సంఖ్యాకులు తమ ప్రత్యేకసలహాలలో నిరవయమునుగూర్చి తమ యభిప్రాయము నిటులు తెల్పిరి. హిందూదేశము సామ్రాజ్యములోని కేంద్రమున్నగు రాజ్యములలో సమానముగా స్వచ్ఛాతలతో కూడిన స్వేచ్ఛను పాలకులయొక్క కాసనసభ (ఎ స్పెండ్లి) లోని ఆ సభికారి సభ్యులు హిందూదేశమునకు లాభకరముగా నుండు నటుల ప్రెస్ రెవ్యూను యిచ్చుట, మార్పుట, మానుట మున్నగు వాని కధికారము గల్గియుండుట యీ రెండు వరకులకును ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిన వారు ఇంపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూను ఆకలంపింపవచ్చును. సామ్రాజ్యమునందలి భాగములతో యే యొదంబడికగాని సమ్మతింపబడుట బూర్వ మాతేశములు తజతో సమానస్థానమును భారతీయులు వహించుటకు హక్కు గల్గియున్నా నని ప్రహింపవలెను. అసియాదేశీయులకు ప్రతిపాలముగా సంఘపట్టములు రద్దుచేయవలెను.

ఆర్థికసంఖ్యాకులు ప్రెస్ రెవ్యూ విధానములన మనదేశమునకు కల్పనము చాగుగా నిరూపించినది యీ విధానమును మార్చుట తామరూపించుకలేదు. హిందూదేశమును యింగ్లాండును యితర రాజ్యములును సమానభావముతో చూచినగాని, స్వచ్ఛాతలమును హిందూదేశమున స్థాపిత మైనగాని యట్టివిధానమునకు సమ్మతింపజాలవనియు, అటుల సమ్మతింపకుట గౌరవమునకు హానికరమనియు అల్పసంఖ్యాకులు దృఢముగానే తెల్పినందులకు సంగీకరింపబడినది.

ఇంపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూలన మనదేశమునకు చేకూరు లాభము మిక్కిలి కొంచమనియు, కష్ట మెక్కిలనియు ఆర్థిక సంఖ్యాకులును యొప్పుకొనవలసిన వారైరి.

ఈషధధిని మనదేశమంగీకరించుట వలన నేదైన లాభమైన కనపడవలెను. తే.కా.సామ్రాజ్యమునందు సభ్యులభాగమైనది యీ పక్షపాతమును ప్రేరేపింపవలెను. లాభమాలేదు. ఇకయీభాగమున్నో దాస్యమునకు దుష్ఫలకాలమును భారతీయులు సామ్రాజ్యసభ్యులభాగమున గర్వము నొందవలదు. హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునకు మూలపత్రంగా పరిగణింపబడునంత కాలమును యీ సభ్యులు, మైలికిని భంగముగలదు.

ప్రెస్ రెవ్యూ విధానములనభిక్షుగులనర్థకముల కొన్ని తెలుపవలసియున్నది. మనదేశము అన్ని దేశములలోడను వర్తకవ్యాపారము చేయుచున్నది. హిందూదేశమునందీ పోవు యెగువకు లలో 1/3 మాత్రమే యింగ్లాండును సామ్రాజ్యమునందలి దేశములకును పోవును. మిగిలిన రెండుభాగములును (2/3) యితరదేశములకు పోవును. సామ్రాజ్యమునకు ప్రెస్ రెవ్యూ చూపవలెనన్న యితరదేశములనుండిగ వచ్చుచుండునై సెక్కులనుగమును విధింపవలెను. తే.కా. సామ్రాజ్యమునందలివచ్చు దిగుమతులపై సామాన్యమునకును తగ్గించి విధించవలెను. ఎటుల గావించినను ఫలిత మొక్కటే. ఇతరదేశములు యెగువతిరుగును. మనదేశము నుండి వారికవచ్చు దిగుమతులపై సభ్యులకుమును విధించి మనవ్యాపారమున కాయకము గల్గింపవచ్చును. సామ్రాజ్యమునందు మనదేశ

పు గుమతుల కేదైన ప్రత్యేకలాభమును చూపినది చానికలనకలుగులాభ మిస్తవ్వమునెంతమాత్రమును పూర్తిచేయవలెను. మనముడిపదార్థములు మనకు అవసరమగునది తప్పమిగిలిన వికరదేశముల కెగువతి కాకున్న మనకు నష్టముకల్గును.

రెండవది, మనకు దిగుమతులలో చాలభాగము సామాన్యమునుండియు సామ్రాజ్యముగా యున్నైటిడ్ కింగ్ డొమినియన్ లున్నది. 1921-22 సం. తెక్కులను తీసికొనియాడిన మనదేశములలో 100కి 66.6 సామ్రాజ్యమునుండియు 33.4 యితర దేశముల నుండియు వచ్చినవి. ఈ 66.6 లో 56.7 యున్నైటిడ్ కింగ్ డొమినియన్ లుండినవి. మనము యిదిగనుమతులపై సుంకమును విధించుట లోప్తికల్పముచూపుటయన బ్రిటిష్ సామాన్యములకు పారితోషికమిచ్చినట్లు. ఇట్లు పారితోషికమిచ్చుటకు దారి త్రాగినట్లుగా మనము సిద్ధముగా లేము. సుంకుల ననుభవించువారిపై గొప్పబరువు మోపబడును. వారును సుంకంపరకా కాదని కమిటీవారును అనకాలరైరి. కానివారు లాభమును కొంతగలదని చూపిరి.

మూడవది. అధినితేశరాజ్యము అన్నియు తమంతట తామే ప్రెస్ రెవ్యూను యిచ్చుచుండిరి. వారిపై బాహ్యవిధానమే మియు లేకుండెను. మరియు వారు తమ బాగుగలలో చించి వారి కనుకూలముగ వచ్చునంతకాలమును యివిధానము నలంబించుచు వచ్చిరి. తేనినను ముఖల చూచుచు వచ్చిరి. ఇంతకును వారికి యిచ్చుటగాని, మార్పుటగాని, మానుటగాని కానించుట కధికారమున్నది. వారి ప్రభుత్వవిధానము స్వచ్ఛాతలము, హిందూదేశమున కిట్టి అధికారములేదు. అధికారమంత యీ ముఖ్యముగ విదేశీయుల చేతులందేగలదు. స్వయంనిర్ణయము లేనిదే ప్రెస్ రెవ్యూవిధానము ప్రవేశపెట్టబడిన యెడల కది ప్రజల యంగీకారముతో కూడినది గాక నిర్బంధరూపముగానే యుండును. హిందూదేశము మనప్రభుత్వముగా చేయని మేలు యొప్పుటికి బూటకముగానే యుండును ప్రజలసమ్మతి లేనిదే ప్రభుత్వము వారి పద్ధతి కలలించిన వారు లమదేశము యెడల పక్షపాతమును జూపిననుసంకలించునకు పాల్పొందురు.

మనదేశమున పరిశ్రమల క్రమవివారమునకు కారకులైన వారియెడ మనకీయనుచాగ మొందులకు! మనదేశమున శత్రు శ్రమ యేలనలంపినదియు ప్రభుత్వ కారకులే సాక్ష్యమిచ్చును.

హిందూదేశము సత్యరముగ కనడా మున్నగు దేశముల విధానమువంటి స్వచ్ఛాతలవా విధానమును పొందునటుల గావించు సంకల్పము లిప్పుడే మన ప్రభుత్వము కలుగజేసియెడల యింపీయల్ ప్రెస్ రెవ్యూవిధానమూతము నలంబించవచ్చునని మైసాటిటివారు తెల్పిరి. ఈ సంకల్పము తెట్టివో వారు తెలుపలేదు. ఇంకను కొన్ని సుస్పృహము లైయుండెనోవు, కాని యీ ఆశ కూడ మనకు యితరల లాయుడ్ బార్డింగ్ నిమ్మలపక్షప్రసంగము లో కూర్చున్నది. ఇదివరలో మనప్రభుత్వము మనయెడల చూపిన ఉదారభావముల వలన మనకు వెల్లువన్నట్లు నిద్రవనములు తోచుచున్నవి.

మొత్తమునూచి యీసంఘమువారి సలహాలు భారతీయుల వర్తకలను యిగువురను పూరణించుటకు ప్రయత్నముగా తోచక మానవు. హిందూదేశపు అరసరములను ముందీవకొని, యీ దేశ పరిస్థితులను గుర్తించుచు విచారణ చేసియెడల వీరి సలహాలు మనకు ప్రయోజనకరములుగా నుండును. హిందూదేశముయొక్క తేలుము మున్నుండు యోచించవలసియున్నది. సామ్రాజ్యమునకు గల సంబంధముగాని, ఏ యితర బాంధవ్యముగాని తనవారెయోచించవలసివది. ఈ విచారణకు గడంబులతోనే కమిటీవారు విశుద్ధస్వచ్ఛముతో ప్రారంభింపలేదని తోచుచున్నది.

ఇట్టి యుపసంఘముల నియోగించుటవలన దోలతమువారు తమకర్తవ్యమును ప్రోత్సహింపురు. ఈవిధమున కొంతకాలము గలిచిపోవురు. మనవారితోవాడుల కివిషయము అనుభవసిద్ధము.

మనదేశమునకు స్వచ్ఛాతలము సిద్ధించినగాని స్వచ్ఛాతలము ముండజాలదు. స్వయంనిర్ణయమున్న గాని దేశమునకు శ్రమ స్ఫూర్తిమగు ఆర్థికవిధానము నలంబించుటకు అవకాశము చిక్కదు. అంతవరకును ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వము తమదేశపు సామాన్యములను అనుకూలముగా నుండునట్లే నడచుకొందు.

అ సెంట్రి న భ

ప్రశ్నోత్తరములవివరములు.

ఇదివరకు ప్రకటించబడిన ప్రశ్నలుగాక ప్లాప్ రెవ్యూలో బోర్డును గూర్చి బి. యచ్. వి. శ్రీ. యచ్. మి. శ్రీ. పో. శా. లాయిగార్లును, ప్రెస్ రెవ్యూలనమును గూర్చి శా. శ్రీ. యచ్. మి. శ్రీ. గార్లును, ఇండియా కంపెనీ కి. సి. యచ్. మి. శ్రీ. గార్లును గూర్చి డాక్టరు శ్రీ. గార్లుగా వును, కాంతిపరమునకు నుండిమాదేశము ప్రొ. డి. యచ్. నందుకుట ప్రెస్ రెవ్యూలన యధిపతిముగూర్చి నిర్వాహకమును బన్నుజిల్లాలో బరిపాటు వారులవలన బాధితు లనుబడునదే నష్టపరక మొనగుటను గూర్చి బి. యచ్. మి. శ్రీ. గార్లును పక్షుల చేయుదురు.

విదేశ వార్తలు

ఆసహాయవాదులు శాసనసభా ప్రవేశము

వింటరుటన్ ప్రభువుగారి ప్రకటనము

భారతదేశ విషయములపై కామన్సునభలో చర్చ

లండను, డిసెంబరు 12:—కలనలు వెడ్జివుడ్ గారు కామన్సునభలో ఇట్లు చెప్పిరి:—

శాసనసభల ఎన్నికలయందు పాల్గొనిన నట్లు ఆసహాయవాదులను మార్పు విషయమై యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో సగముమంది అనుకూలురుగను సగముమంది పతికూలురుగ నున్నారు. కాంగ్రెసుసభ్యులకు లక్షకుటు శారాగ్రహమునకు పంపబడుటచే వారు అభ్యర్థులుగ నుండుటకు విలు లేకున్నది. ఇది యొక గొప్ప అటంకముగ నున్నది. ప్రత్యేకముగ కొందరు పట్ల నైనను లేక రాజకీయ నిర్బంధితులందరి పట్ల నైనను ఈ చట్టము అనువర్తించునట్లు చేసి వారు శాసనసభలకు అభ్యర్థులుగ నుండునట్లు చేయవలయు ననియు లేకున్న ఈ ఇబ్బందిని తొలగించు విషయమై రాజప్రతినిధిగారితో కలిసి ఆలోచింపవలయుననియు నేను సలహా ఇచ్చుచున్నాను.

వింటరుటన్ ప్రభువు

వింటరుటన్ ప్రభువుగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:

కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల అభిప్రాయము తెల్లు న్నలో నాకు తెలియదు. కాని ఆజ్ఞాంఘనవిచారణ సంఘసభ్యులలో సగముమంది శాసనసభల ప్రవేశింపవలయుననియు, నిర్బంధితులు అభ్యర్థులుగ నుండకూడదను నిబంధన అమలునం దున్నంత కాలము శాసనసభాబహిష్కారమును రద్దుచేయుట ఆత్మగౌరవకరముగ నుండదని మిగిలిన సగముమంది సభ్యులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్టివారి సంకటములను తొలగించుటకై రాజప్రతినిధితో ఆలోచింపవలయునని పీలుప్రభువుగారికి సలహా ఇచ్చుట నా కెంతమాత్రము ఇష్టము లేదు.

ప్రభుత్వ సేవకులను దూషించుట

భారతదేశమునందలి వార్తాపత్రికలు అధికముగ ప్రభుత్వోద్యోగులను దూషించుచున్నవనియు అందుచే పోలీసు సివిలుస్ట్రోనులకు చేరవారకేవల ప్రభుత్వ సేవకులను పుచ్చుకొని తమవలకు రాజీనామా ఇచ్చుచున్నారనియు ఇట్టి దూషణమును నిలిపివేయుటకొరకు కఠినచర్య అవలంబించు విషయమై పీలుప్రభువుగారిలో విచారణయగుననియు కలనలు వెడ్జివుడ్ గారు కోరిరి. వింటరుటన్ ప్రభువుగారు సమాధానము చెప్పుచు దూషించుట అతిశయము మానవచ్చుననియు తెల్పుటకై ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యముల సౌకర్యములనున్నారనియు, ఈ సందర్భమున ప్రస్తుతపరిస్థితులు తృప్తికరముగనున్నవనియు చెప్పిరి.

పబ్లికు సర్వీసులు

పోలీసుఉద్యోగులు తమ ఉద్యోగ కాలము ముగియక మునుపే తమఉద్యోగములకు రాజీనామా లిచ్చుచున్నారాయని సర్. ఆర్థర్ హేలుబూచగారు ప్రశ్నింపగ ఇండియా పబ్లికు సర్వీసుల డివిజనులకు పీలుప్రభువుగారు క్రద్ధతో పరిశీలించుచున్నారని వింటరుటన్ ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

రైల్వేలు

మేజరు కెల్గి గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 1921 సంవత్సరము ఏప్రిలు 1 వ తేదినుండి ఇంకవరకు 21 కి. మిలియనుల పానలు రైల్వేకాపిటలు అకౌంటు కింద వ్యయముచేయబడినాయని ఇందులో 17½ మిలియనుల పానలవిలువల పానములు ఇంగ్లాండు దేశమునందు కొనబడినాయని ఇంకను రైల్వేరకులకు ఇంగ్లాండునంత అధికముగ ఆర్డరు ఇవ్వబడినాయని వింటరుటన్ ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

నష్టపరిహారముల సమస్య

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

రూరు ఆక్రమణమును ప్రాంతీయారు కోరుటయే

భేదాభిప్రాయములకు కారణము

లండను, డిసెంబరు 12:—లండనునందు జరిగిన ప్రధానామాత్యుల సమావేశమునందు ఎట్టి తీర్మానములు గానింపబడలేదు. మరల ప్రధానామాత్యులు ఇనవరి 2 వ తేది పారిసులో సమావేశమయ్యెదరు. జర్మని నష్టపరిహారముల సమస్యను మిత్రమండలి వారు ఒకరికొకరు అచ్చుకోవలసిన అప్పలకును ఆస్థానమునందు మున్నవని ఈ సమావేశమునందు అంగీకరింపబడినది. ఇదియే యీ ప్రధానామాత్యుల సమావేశపు ముఖ్య ఫలితము. ఇంగ్లీషువారు యునైటెడు స్టేట్సువారి కియ్యవలసిన అప్పల విషయమై ఆమెరికావారి యభిప్రాయము తెలిసికొనవలయునని సోనజులాగారు చెప్పిరి.

రూరు ఆక్రమణము

ప్రాంతీయారు రూరనది ప్రాంతములందున్న జిల్లాలను ఆక్రమించుకొనవలయునని కోరియుండిరి. బ్రిటిషువారు ఇందుల కెంతమాత్రము అంగీకరింపరైరి. సమావేశము నిష్ప్రయోజన మగుట కిదియే కారణము. జర్మనీవారు కోరినట్లు ఇనవరి 15 వ తేదినుండి అప్పలను చెల్లించుటకు కృతనియ్యవలయుననియు రూరును ప్రాంతీయారు ఆక్రమించి ఒడంబడికలను జర్మనీవారు సంతకముగ సెలవేయవలయుననియు ప్రాంతీయారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పారిసునందు జరుగు సభకు బ్రిటిషు ఎంపెంటి ప్రతినిధులు ఆహ్వానింపబడుదురని తెలియుచున్నది. ఈ విషయమై ఇంగ్లీషువారు మాత్రము భేదాభిప్రాయము గలవారైయున్నారు.

జర్మనీవారి ప్రకటన

రూరును ఆక్రమించెనవని ప్రాంతీయారు భయపెట్టుటచే జర్మనీవారు అప్పలకోరి నష్టపరిహారముల విషయమై లండనుసమావేశమునందు కొన్ని సలహా లిచ్చిరను నూచనను ఖండించుచు జర్మనీవారు ఈక్రింది సమాధానము ఇచ్చుచున్నారు:—

“అప్పలగ కొంతభాగము నేరంది నష్టపరిహారముల నిచ్చి వేయుటకును మార్కు-విలువను స్థిరపరచుటకును ప్రయత్నింప నెంచితిమి. రూరప్రదేశమును ప్రాంతీయారు ఆక్రమించిన అప్పల దొరకుట దుర్లభమును. ఇతరదేశములకు జర్మనీపట్ల నమృతము కుదురుటకు జర్మనీవారికి ఎట్టి ఇబ్బందులు లేకుండునట్లు చేయుట అసాధ్యము.”

తీవ్రముగ భేదాభిప్రాయము అున్నను చర్చ కొంతముగను స్నేహభావముతోడను జరిగెను.

కామన్సుచర్చ

బోనరులగారి ప్రకటన

పార్లమెంటు సభలో బోనరులగారిట్లు చెప్పిరి:— పారిసునందు మరల ప్రధానామాత్యులసమావేశము జరుగనున్నది గాన యీ విషయమై బహిరంగముగ ఎట్టి ప్రకటనము గానించుటకు విలులేదు. కాని జర్మనీవారు ఇయ్యవలసిన మొత్తమును సంపూర్ణముగ వారు ఇవ్వలేనందున మిత్రమండలి వారు ఒకరికొకరు అచ్చుకోవలసిన అప్పలవిషయమై తిరుగ ఆలోచింప వలసినదని దను నూత్రము యీ సమావేశమున స్థిరపరపబడినది. ఈ విషయమై ఆమెరికావారితో కలిసి ఆలోచించుట అవసర ముచున్నది.”

మిత్రకాభిప్రాయములు

నష్టపరిహారముల సమస్యపై మిత్రమండలి మంత్రులకు భేదాభిప్రాయము అున్నను సమరసభావముతోనే వనలు జరుగుచున్నవి. వార్తాపత్రికలు సంతోషించుచున్నవి. జర్మనీవారు కడకుముగ తమ ఆర్థిక దుర్బలము ప్రకటించుచున్నారనియు మిత్రమండలివారియందు భేదములు ప్రబల ముండునట్లు చేయు వలయునని ఇంగ్లీషువారు ప్రాంతీయారు ఏకాభిప్రాయము గల వారై యుండుట శుభసూచక మనియు డెనులీ మెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రూరు ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనవలయునని జర్మనీకను ప్రాంతీయారు ఉపసంహరించుకొనిన గాని యీ కిమిదక అంత మొందదని డెనులీ కాపితము వ్రాయుచున్నది.

మంత్రులు స్వదేశములకు పోవుట

లండను, డిసెంబరు 12:— నేటి దినము ఉదయము మిత్రమండలి మంత్రులు తమ స్వదేశములకు ప్రయా

ణమైపోయిరి. పారిసునందు జరుగనున్న సమావేశమునందు యీ సమస్య పరిష్కరింపబడు నని నమ్ముచున్నానని పాయింకేరు గారుచెప్పిరి.

పాసిఫిక్ ద్వీపమునకు చేరినవారు కొందరు విక్టోరియా ప్రేమన(బండను)గారు సమావేశమై సిగ్గుర మసలానిగా ఉత్సాహపూరితులగు నీనుకొలొనరిరి.

లా సే ను మ హా స భ

జలసంఘట సమస్య

లీక్సెల్లు, డిసెంబరు 12:— లాసేనుమహాసభ 4 వో 5 మీ మను సమావేశమునందు టర్కీ-ప్రతినిధులు అనుకూలముగ నుండుటచే కొంతపని జరిగినది. జలసంఘట స్వాతంత్ర్యము విషయమై మిత్రమండలివారి సలహాలను పైనిక నావిక ప్రతినిధులు పరిశీలించుట ముగిసినది.

కర్ణాటక ప్రభువు

లా సేను, డిసెంబరు 11:— మొదటికమిషను అధ్యక్షత వహించి కర్ణాటక ప్రభువుగారిట్లు చెప్పిరి.

ఆసియా ఇతిరీప్రదేశములందు అల్పసంఖ్యాకులగు క్రైస్తవులు రక్షణ పొందువిధముననే టర్కీ-వారు అల్పసంఖ్యాకులై యుండు ప్రదేశములందు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలిగియుండవలెను. టర్కీ-వారికి తూర్పుప్రభు ఇచ్చు సందర్భమున అల్పసంఖ్యాకుల రక్షణవిషయమై తమ కట్టుదిట్టముల నేర్పరచవలయునని ఒకవరకు కోరబడినది. టర్కీ-వారి నిరవకము ఇప్పుడు తెరవేర్చవలెను. అల్పసంఖ్యాకులను రక్షించుటకై కర్ణాటక ప్రభువుగారు యీ క్రింది సలహాలను నూచించిరి:— పసిఫిక్ గారంటీలను వృద్ధిచేయుట, కడచిన తొమ్మిది సంవత్సరములలో జరిగిన సంఘటనముల గందర్భమున నిష్పందింపబడిన వారిని గ్రీకు తురుష్క-ప్రభుత్వములవారు విడుదలచేయుట, పశ్చిమప్రభువు నందలి మహమ్మదీయులకును, టర్కీ-యందలి క్రైస్తవులకును పైనిక నిష్పంధనేరకు బదులు కొంతభాగము విధించుట, కాన్స్టాంటి నోపిలుకల దొకనూపరునై జరిపాడిని ఏర్పరచుట మున్నగు ఏర్పాటులను నూచించిరి.

కాన్స్టాంటినినోపిలునందలి గ్రీకులు

కాన్స్టాంటినినోపిలునందలిదలచిన గ్రీకులకు టర్కీ-వారు కొన్ని సౌకర్యములు కలుగజేయుచున్నారని తెలియుచున్నది.

మోసలు భావిదశ

ఇరాకు ప్రతినిధిగారు జఫ్తా పాసుగారు టర్కీ-ప్రతినిధులతో మాట్లాడుచు మోసలుగందు అరబ్బులు అధికముగ నుండుటచే అదేము-టర్కీ-వారి వశమునం దుండకూడ దనది. భూగోళ స్థితిని బట్టియు వ్యూహ-పాముఖ్యతబట్టియు మోసలు టర్కీ-వారికి చేరవలయునని టర్కీ-ప్రతినిధులు వాదించిరి. ఇందులకు ఇరాకు ప్రతినిధి సవ్యము అంటోలియానై దండెత్త వలయునని అమీరు ఫీకలుగా రెంతమాత్రము కోరుట లేదని చెప్పెను.

ఇంగ్లాండు ప్రతివాదపారము

లండను, డిసెంబరు 12:—బోర్డు ఆఫ్ ప్రెజువారి లెక్కల ననుసరించి ఇంగ్లాండు ప్రతినిధులకు 17,72,000 పానలు కలిగవనియు ఎగుమతులు 9,00,000 పానలు అధికమైనవనియు తెలియుచున్నది.

నావికాధికారులను సభయందు గ్లాస్టోనుండి బొంబాయికి పంపబడు గుడ్డలపై విధింపబడు ఛార్జీలను కల్గింపవలయునని తీర్మానింపబడినది.

దేశభక్తిగల ఇటాలియనులు

ఇటలీదేశ పున్నెర్నూలుమునకు భనముకాలయనని సిగ్గుర మసలానిగారు విన్నపముప్రకటించగ ఆదేశము ఉత్సాహముతో విరాళములు పంపు చున్నారని మాటలకుతనినాత్ర పంపుచున్నాడు.

రంగూను హైకోర్టు

బడ్జెటు నియోజింపబడిరి.

డెల్లీ, డిసెంబరు 13:— బాల్కూ రెంటుసిగ్గి గారును, కార్ గారును రెండుసంవత్సరములవరకు సహాయన్యాయమూర్తులుగ నియమింపబడిరి. శ్రీ మిత్రగారి స్థానము గవర్నరుజనరలు గారిచే నామోదింపబడినది.

ఫోర్టు సెంటుజార్జిజెట్టు

డిసెంబరు 12 మంగళవారము

శ్రీకృష్ణ

పి. వై. జి. కాంబెజుగారు స్థానికస్వపరిపాలన కాళి ప్రభుత్వకార్యదర్శి నియమింపబడిరి.

రాజకీయకాళి

తెల్లసెంటు జి. యం. అర్జీగారు మద్రాసు గవర్నరు గారికి ఆంగ్లమున నియమింపబడిరి.

మౌలికసృష్టికాళి

కృష్ణాజిల్లా భీమవరంలో నున్న రెకరెడు అర్జెన్టు సెన్టో ర్వుదగారికి మ్యూరేజిలె సెన్టు లిచ్చు సర్టిఫికేటు అధికారమును పడినది.

మెరైనుకాళి

గర్ గార్డను (ఫెడరల్ గారు (బెన్జుంకుంపెనీ) మద్రాసు వాణిజ్యసంఘముచే మద్రాసు పోర్టుట్రస్టీగ సెన్టుకొనబడిరి. మహమ్మద మూసాసేటు బహదూరుగారు దక్షిణహిందూస్థానవాణిజ్యసంఘముచే మద్రాసుపోర్టు ట్రస్టీగ సెన్టుకొనబడిరి.

లాకాళి

దావులూరు ఉమామహేశ్వరరావుపంతులుగారు గోదావరి జిల్లాలో మూడు సంతర్జనముల పాటు ఆనెరి డెప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. వీరితోట రాజమండ్రిలో తెల్లకొనుట కధికార మియ్యబడినది. అల్లెగొండరు మల్లియాకొ మ్యూక్ డోగలూరు మద్రాసు పోర్టుగ నియమింపబడిరి.

చెరువుచెంచు కృష్ణ అంకమ్మగారు చిత్తూరుజిల్లా కాళి మాన్డి బెంచీమేజస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూకాళి

యస్. వీరాస్వామి వాయుడుగారు గుంటూరు (బెజర్ డెప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు జయంతి రామమూర్తి పంతులుగారు వికాఖట్నం (బెజర్ కి నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాళి

హెరార్లు సోమలూ (బ్రాసుగారు మద్రాసు కార్పొరేషను కార్నిలకగ సెన్టుకొనబడిరి.

మదురై రామరావుగారు బెర్హంజిల్లాబోర్డు వైస్-చెసి డెంటుగ సెన్టుకొనబడిరి.

విలూరు వెంటి తిరుమలరావుడుగారు గుంటూరు తాలూకా ప్రతిపాడు యూనియనుబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. డి. రామచంద్రరావు పంతులుగారు బెజవాడ మ్యూనిసిపలు ప్రెయిరుగ సెన్టుకొనబడిరి.

మదను లక్ష్మన్నగారు తాడిపత్రి మ్యూనిసిపలు కార్నిలరుగ సెన్టుకొనబడిరి.

విద్యాకాళి

కే. రామయ్య, టి. నేనయ్యనాద్దు, డి. సూర్యభానుగారలు గుంటూరు ఎడ్యుకేషను సభ్యత్వ పదవినుండి తొలగింపబడిరి.

పి. ఆనందరావుగారు నెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషను కార్నిలు సభ్యులుగ సెన్టుకొనబడిరి.

దల్లియం. ఎల్లూరు స్వీయగారు, (వెసిడెన్సి కాలేజి ప్రెసిపాలు, నెకెండర్ మాస్టరు లీనింగు సర్టిఫికేటు బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

మిలీటరీయను ప్రకటనలు

వెంకటాద్రికరం వెంకటరమణయ్యగారు పిరిజనలు వైడు 2 వ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్గ నియమింపబడిరి.

వెంకటాద్రిక మదభూషి విజయరావునాచారిగారు ఆన్లెటువైడు 3 వ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్గ నియమింపబడిరి.

మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జను డాక్. పి. గెర్మనగారు మద్రాసు జెనరలు ఆసుప్రెంటు వీనియరు అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

డి. కనకసభేశ్ గారు మద్రాసు జెనరలు ఆసుప్రెంటు రిజిస్ట్రార్గవైమిద నియమింపబడిరి.

మద్రాసులో 1875 సంవత్సరాని మేజస్ట్రేటు పని చేసిన టి. జి. వ్లాస్కగారి తమూదరు ఆర్. వై. కార్నగారు 36 వయేట సంజాగ్మాచే లాల్-కమిషన్లో మరణము జరిగిరి.

స్వపరిపాలనము వెంటనే ప్రసాదింపవలయును

కీర్తిశేషులైన సి. యస్. బైథ్ గారి శ్లో

కలకత్తా డిసెంబరు 18. పాదచారియై భూప్రదక్షిణము చేయుచు కొలదికోటాల్లికెరము కలకత్తాలో పరలోకగతులైన సి. వి. బైథ్ గారు తామనేకమిత్రులకు వ్రాసిన శ్లోల ప్రకారము "అమృతబహు పుత్రికా సంపాదకు"ల స్వాధీనమున కొనగిరి. నేటిదిన మమృతబహు పుత్రికయందు బైథ్ గారు (బిటి) యు నేమకాగారికి వ్రాసిన కమ్యు ప్రమరింపబడినది. అందు చిర భాగమున వీరికి (వాయబడినది:- కేరీయలారా! భారతదేశము స్వరాజ్యము నపేక్షించుచున్న యది. సామాన్యంతర స్వపరిపాలనమో, లేక సుం ప్రార్థ స్వ పరి పరి పాలన మో భారతదేశము పొంద న పేక్షించుచున్న యది. దానిని పొందుటకు సంసిద్ధుడనడి. భారతీయులు (బిటి) యు కేరీ యులతో సమరము సల్పి స్వరాజ్యమునంద గోరేనది అంతియలములో దిగ్విజయ మొందగలవని వాత్తిపూరిన సమృద్ధము. మరియొక యువైజ్డ్ ప్లేట్సు (బిటి) యు సామాన్య శిఖల శిఖల ములనుండి బయల్పడెను. భారతదేశము స్వరాజ్యమున కర్హిత కలిగియుండిన నుండవచ్చును. లేక కొన్ని కాలముల స్వరాజ్యమున కర్హితమైనదిగా వైస్ నుండవచ్చును. ఎట్లున్న నేమి యేదో యొక స్వతంత్రపరిపాలనమున కీభూమి యర్హమైనది. దానినిదాని చు సించినది భారతీయ ప్రజలలో నూటికి 70 మంది విద్యా విహీనులుగ నుండిన నుండవచ్చును. ఆయన 20 సంవత్సరములలో క్రద్ధ పవించి కృషిచేసి యానాటును దీప్తుకొన గలుగుదురు. ప్రస్తుతమైన నేమి, భారతదేశమున అమిత విజ్ఞానవంతు లనేకమంది కలరు. వీరితో సహాయము ననేక పాశ్చాత్యవిద్యాభివృద్ధులు గూడ కలరు మాగలరు. వీరు స్వదేశమును పరిపాలించుకొనుటకు తగినంత కక్షికలరు. భారతీయులైన కారణమున విదేశీయులకంటె సాదరభావమున జనులతోగ నెరవేర్చు కలుగువాలు. భారతీయులకు అధినివేశ రాజ్యములకున్న యంతస్వాతంత్ర్య మెనంగిన, వారు సంతృప్తు లగుదురు. అప్యారెక్టము తక్షణమే ఒకసంవత్సరం సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము పొందుటకు కాంటిమెన్టముల ప్రయత్నింతురు, ఆ మార్గముల కృశిత్వముల కారణ మెంతకని తెలిపి పోరాడెదరు. అట్లు పోరాటము గలుగుచు భారతదేశమును వా శనజలవిరా, బిరుసుగూడ వాశనమైపోవును. ఓ బ్రిటుజనులారా! నేను తిమిక్కవిషయమున హెచ్చరించెద. నైజబృష్టిని పరిస్థితులపర్యమఖముల తిలకింపుడి. ఇప్పుడుయిన్నాగు నంద త్వరములనుండి శ్వేతపద్మల శ్రేయోభివృద్ధి నే కృపణమున నిడి కొని మీరు కృషిచేయుచున్నాడు. భారతీయుల శ్రేయోభివృద్ధి కోరి కొంతమార్పు భారములం దొనరించుకొనుడు. విద్యావిహీనులై, పతిమలై, సర్వదా తామనువామేదేధపడి నశించుచున్న అన్నిదేశీయులనివారిని జూడకుడు. బహువాగరక్షలై, బలవంతులగువాతీయసమితిగా వారిని గుర్తెలుంగుడి. వారి బాతీయనాయకుల నింత పరిక్షింపుడి. వారి నెవరుగాంచిన విజయపరంపరల నెవర్కొనుట నింత తిలకింపుడి. అప్పుడే వారికోర్కెల నీచేర జేయుడి లేక తింపురొపుడి. తిరస్కరించి, బైథ్ యనుమండి బలహీనదేశీయులకు సంసిద్ధ సమయములందు సహాయపడితి మను కీర్తిని నిహ్మాలింప జేసిగనుము. క్రీస్తుమతము పరిపాలింపదగినదే యనిజూపుడు. మీ వాగరకత హేయభాజనమని చాటుడి, మీ రందరు సభాపతితులు గండు. క్రీస్తుమతాత్ముని మరయొకతూరి నిలువనై నురిజేయుడి.

తృతీయ అఖిలభారత బ్రాహ్మయిమహాసభ

డిసెంబరు 21 వ తేదీ మొత్తము 81 వ తేదీవరకు కరాచీలో జరుగును. మతముల మూలసిద్ధాంతములను ముందుకు దెచ్చి అన్ని మతములకును, అన్ని జాతులకును సామరస్యమునై పాటుబడుట యీ భయముక. ముఖ్యోద్దేశము. జుత్తువందు కాంతిని, ప్రాశస్త్యమును, ఏకభావము నెలకొల్పుట దీని యాశయము. బాతీయత కన్న అంతర్జాతీయతవై వాధారహిత మూలకజాతి యను విశ్వయ ప్రార్థితులు.

ఫోర్టు సెంటుజార్జిజెట్టు

1919 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు

మ్యూనిసిపలు ఆర్డు ఇంకను సవరించుటకై బిల్లు.

శ్రీ య భ్య స్థి ను లు

1919 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు మ్యూనిసిపలు ఆర్డును యింకను సవరించుట యుక్తముగా నున్నందున నిందు కలన నీక్రిందివిధముగ కాసింపబడినది :-

1. ఈ ఆర్డును 1922 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు మ్యూనిసిపలు ఆర్డును యింకను సవరించు ఆర్డు అని చెప్పవచ్చును.

2. ఇందు నికయుందు సవర ఆర్డు అని నూచింపబడినది.

1919 వ సంవత్సపు మదరాసు వహరు మ్యూనిసిపలు ఆర్డుతాలూకు 12 వ సెక్షనుకు బదులుగా యీక్రిందిది ఉంచవలెను :-

"కమిషనరు, తన ఉద్యోగపు పనులనుండే తన కాల మంతయు గడుపు కార్పొరేషను తాలూకు అఫీసుగా ఉండవలెను. చురీన్సి లోకలు గవర్న మెంటువారియొక్కయు, కార్పొరేషనువారియొక్కయు, సాంక్షను పొందకుండ తన ఉద్యోగ మునకు సంబంధించని ఏపనినిగాని చేయటకు పూనుకొన గూడదు."

3. గవర ఆర్డు తాలూకు 51 వ సెక్షనులో యీక్రింది సవరణలు చేయబడవలెను :-

- (i) సలు సెక్షను (a) లో, పాఠంభమం దుండు 'a' అన అక్షరమును (బ్రాకెటునున్న, కడపటండు సెమికోలనున్న 'మలుము' అను మాటనున్న వదిలివెట్టవలెను.
- (ii) సలు సెక్షను (b) లో అంతిమి వదిలివెట్టవలెను.

4. గవర ఆర్డు తాలూకు 51 వ సెక్షను (2) వ సలు సెక్షనుకు బదులుగా యీక్రిందివాని ఉంచవలెను. గవర ఆఫీసుకు తమ కాలము యాత్మున తమ ఉద్యోగముల విషయమున వినియోగించు కార్పొరేషను అఫీసుగా నుండవలెను. చురీన్సి కార్పొరేషనుయొక్క కాంక్షను తేడందా తమ తమ ఉద్యోగములతో సంబంధించి యేపనినిగాని చేయవలెనుగూడదు.

ఉద్దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు

వివరణము

ఇక్కడందు విధమునబట్టినను బట్టి కమిషనరు, రెవిన్యూ అఫీసురు, పోలీసురు, ఇంజనీయరు, గౌరవార్థముగానో నెచ్చుపుచ్చుకొనియో, తమ ఉద్యోగముతో సంబంధించని పనులనిగాని చేయవలెను. గవర్న మెంటు అఫీసునవిషయములలో గూడ అట్టి పరిష్కార మగునీశేషము యేదియులేదు. గవర్న మెంటువారియొక్కయు కార్పొరేషనుయొక్కయు కాంక్షను ను ముందుగా పొడి గవర్న మెంటువారిచే నియమింపబడు కమిషనరుకు, కార్పొరేషనుయొక్క అనుమతిని ముందుగా పొంది యికరఅఫీసురు తమతమ ఉద్యోగములతో సంబంధించని యితర పనిని చేయవచ్చును.

మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలలో అభ్యర్థులుగా నిలుచుటకు శ్రీలకు వీలు కలుగజేయుటకయి రెండవ సవరణ ఉద్దేశింపబడినది. ప్రస్తుతము వారు ఓటు మాత్రము యివ్వవచ్చును.

పి. రామారాయనింగారు.

1922 వ సం. డిసెంబరు 11 వ తేదీ.

ఆంధ్ర సారస్వతమహాసభ - సందూరు

దుండుభివాను సంవత్సపు మాఖ కు 3, 4 లందు ఆనగా 1928 సం. 11 వ జనవరినెల 20, 21 తేదీలందు (శని-ఆది) వాపట తాలూకా సందూరునందు. ఆంధ్రసారస్వత మహాసభ జరుగును సారస్వతీపురవాస్తవ్యులను, సంస్కృత-ఆంధ్ర ఆంగ్లభాషావిజ్ఞానదులును కల్పలత పత్రికాభివృద్ధులును నగు బ్రహ్మశ్రీ ఆచార్య శేంకట రాయ సాంఖ్యాయన శిష్యుగారు అధ్యక్షులుగ పండుకుట దయతో సంగీకరించిరి. సారస్వతాభిమాను తెల్లరు తద్వక విచ్చేయ గోరుచున్నారము. ప్రతినిధి యనుము రు 1.7.10 భివనాదికవతులు సమహానుభును. సభలో వ్యాసములం జరుగగోరువారు 1928 సం. 11 వ జనవరినెల 10 వ తేదీ నాగా మా కంకుట్లు పంపవలయును. ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తుపత్తునునగు బ్రహ్మశ్రీలకు ప్రకటించుచున్నాలో అట్లే సారస్వత సభపత్తునునగు నాడ నొక ప్రకటించి సారస్వతాభివృద్ధికి దోడ్పడిన చాల ప్రయోజన మని కొందరు నూచించుచున్నారు. సారస్వతాభిమాను తెల్లరు చక్కగా నాలోచించి యావరణయం దుంచినదగిన విషయములకు గూర్చియే తీర్మానముల కొచ్చి పని చేయవలసియున్నది. కావున తెల్లరును తద్వక విచ్చేసి సభ విజయప్రదముగ సోనర్ప ప్రార్థితులు.

సందేపూడి లక్ష్మీరంగయ్య, అల్ల సుబ్బారాజు, కాశ్యపరెడ్డిలు.

రావు చిన్నారాయనింగారు

హరిశ్చంద్ర పురుషోత్తమ. ఈ పుస్తకము పరిచయమునకు రూ. 10 గా టలము స్వల్ప ముద్రాకరణము చేసి లెబలవలసినవిధమున మిక్కిలి చింతించుచున్నాడు. ఈయన శ్రీ పద్మనాభక (జలమ) కులము భూమి లకు జమీన్దారులలో నొకగులగు లెబు శ్రీ రాజారావు గంగాధర రామారావు బహద్దరు (పితాపురం ముయిర) గారికి దోడియలై డడలయేకాక సన్నిహితభాతి కుటుంబములోనివారుకూడ నయ్యున్నారు. ఈ యశోకాయాదు ప్రస్తుతము మన భారతదేశమున బ్రతి గ్రామమునందు నున్నవారే (బ్రతినియును నందులో ముఖ్యముగా బ్రతివ సం గ్రహములుపురుషులందును దేవుక స్మరింపబడుచున్న జగమునకారి. ఈ యన సుపసిద్ధములగు కంటుమూడి జాతులను గేల లోకాభివృద్ధిలో జగద్వాస్తవీ నందింపజేయు స్వలాభమునై యాచరించిన వైశ్యాపామునలక, జీవాభివృద్ధి దీపికాయమున, జాతున కష్టమైన యువకారులు సుఖులై ల్లి నది. ఈయన యీ వ్యాపారమున బ్రవేశించువాటికి నొక మునిషియంటునక నొక జీవారాధ్యక్షులు వెచ్చించినను లభింపని, (1) జవాగీరు (2) ఇమాకాపనందు, (3) నాజూపనందు (4) కోలకగోమ, లోనగు ననేక సుప్రసిద్ధజాతులలో నే యొంటి రెండు జాతులు తక్కువ దక్కిన దన్నియు గడుగులభముగ ననగా నొకకండుకుట్టు కామయమును నుమాగోక, రు 25 రూపములక పొందదగినంత సౌలభ్య మేర్పడినది. ఈసౌలభ్యమునకు మాచిన్నారాయనింగారి యోగ్యతయే కారణముగాని జేలుకాణముకేమి కావున నీయంగూర్చి యంతగా ప్రాయశఃపఠింపజేయి. ఈ చిన్నారాయనింగారి నివాసగ్రామ మగు మాకడికాపు గ్రామముననుంచి, ఈ చుట్టుకట్టును తల్లెట్టులై యింటియొందలికి రైతులును, వీరలును, ఈ రాయనింగారి కారణమున నిష్కడము మంచిధనములై యీ యంటుమూడి యంటువ్యాపారమును నిరదిగా సాగించుచు నర్హుడై ఈయన నుదాము స్వయంబుకాక లోకమునందెల్లవ నెల్లరవేరకు స్మరింపజేయుచున్నాడు. ఇంకను ముచ్చు, ఒక్కోలక గోదాయంటుమా టుట్టులండ, దాని పెంక కాకలయినన్నను, లభ్యముగాని నీటిలోనున్న యీ ఫలవృక్షరాయలను, సుమధులగు జమీందారులు లోనగువారి మాటఃటుండనిచ్చి తునకు, చాకలి, మంలి, చాకలి, లోనగువారికి పాలములందెల్ల కలపుమొక్కలతో సాముగ వెలయునట్లు సరించి (రైతి: జీవారంగము నను కాత్మకాట్యమును కలపుభాగ్య యీ రాయనింగారి భవ్యతనుగూర్చి యె.

కాక? ఈ రాయనింగారి రాయ యీ ముం.

తింటు కొట్టిన పరిశ్రమను కనుగొనెను. అందొక దానింగూర్చి ప్రాయశఃపఠింపజేయి.

‘జనార్దన ప్రసాద్’

జైనదాహరింపిన యంటుమూడి ఈకడియము గ్రామములో నొకమందిరివాని పాలమున బడులుదేరినది. ఈకడియ రాజమునకు జన్మకారణము, ఇదిగలలో నున్న సుమధులభయను నంటు మూడి పెంకయే యొనను దానియందలి గుణములే కాక చుట్టికొన్ని గుణము లిందుంటున్నవే దీనిని జగద్వాస్తవీ నందింపవలయు నని మారాయనింగారు చాలగుతూహలు పడి, గాని నీని యజమానియగు మంగలియందుల కంగీకరింపకయది, పాలమున మూత్రమే యజంధనయను ననుమానంతోదాని యంటును మారాయనింగారికియగుండెను, పిచ్చుట వాని పేరిట నాయంటును జగద్వాస్తవీ నందించుట కేర్పడినదిగాని దానిని సంపాదించు. ఇట్లే సామముంగొన్ని, దానముంగొన్ని, భేదమునగొన్ని, కంఠముంగొన్ని, ఈనా ల్లపాములకును సాధ్యముగాని చుట్టికొన్నిటిని చుట్టికొన్ని యుపాయములను సాధించి వానివలన దా మహారమైన లాభమునబొంది జాతున కవివేషై లాభము నాపాదించిన రాయనింగారిని మూగ్రామవాసులేకాక యీభరణభవనాను లెల్లరును జులుంగలరని నేనూహించుచున్నాడను. అయియు నీరాయనింగారి యువకారమును జేయకమున్న మూగ్రామములో నొక యువకుడును రు 10 రూపాయలతో లాభమురాని భూమి కిటిల వందల కొలది కాబడి గల్లి యున్నది. వలయు నేమూత్రము భూమియన్నను నయ్యది యంటు మూడికిట్టగాఁ జరిగిమించి యాపుడికరస్వయ్యక సాయమున కకకాకము లేకముగాని యీగ్రామము లేకలేదు. వసంత గ్రీష్మముపురుషలో నీగ్రామము నందలి పాలకులన్నియును ఫలవృక్షలగు నకల్లిగ్రామపు సుదక్షిణములచే నంది కన్నులపండువుగ నందును అజంగవంతులు చూచితిరవలయునే కాని యిందు ప్రామాణ్యము కాదు. ఎంతెంతో దూరమునందీ మాకడియము గ్రామమునకు బాష్పావృద్ధి దోగ్గొన్నులేమి మనలోని సంపన్న గృహస్థులేమి తలుచుగా మారాయనింగారిలోంటు

ని యంటుమూడి జాతులు లోనగువానిని జాత నేతెంటుటచే నటివల మూగ్రామము కాకాది పుణ్యక్షేత్రములనె నన్నిప్రదేశ్ కాగరిజనుల యొత్తికి కాలవాలమై వెలయుచున్నది. ఈవిషయ మున మారాయనింగారు పొందిన ప్రతిష్టాప్రత్యక్షము, స్వర్ణపురకములును లెక్కకు మించియున్నవి. ఈవిషయమున నేపదనభలన్నిటిలో మారాయనింగారే ప్రథమ గౌరవ మనందుమండెదవారు నిన్ను మొన్న కలకత్తాలో జరిగిన (Agri Harti cultural Lociety of India) పెద్ద సభ నాటికి మారాయనింగారు కాన్యాగ్రములై యుండుటచే సభ కేగ తున్నను ఆయాజాతుల ఫలరాజములను బంపియుండిరి. పదవ నచ్చటి పరీక్షకు లావిషయమున కేర్పడిన పతకములన్నిటిని పీఠికేపిరి జాతుగూడ గంగమునభవమును గందర్భును గుటచే నీయంటుమూడిదలనుగూర్చి మాత్రమే యిందు సంగ చాముగా ప్రాసాది నేకాని యీయన పుష్పప్రధానము లగువాని కేమి ప్రత్యేకధానము లగువానినెమి, పర్వమున దమవోటునుం దు నాటికొని వానివలన నెంతెంత యశోభవముల నాల్కిపవల యునో యంతయు నాల్కించి నక్కని సంపత్తిగో బుల్లిపాత్రులతో నలుగదికత్తిరములు జేసింది తుప్పియునుమరకును వైపు తూటాతులకు సంబంధించి బీబాది సంపాదనయందే కాలము గడపుచుండుటకు దీర్ఘ న విశ్రాంతిచెంది యశో కాయాడయ్యెను.

“నరః పతత్య యోషి యశో కాయే నజేతి”

సోమరితమున కీయన జేలుపురువు, పద్మనాభక కుల ములేకాక యాశేతు నీసోమరితమును దిమ్మను జేరిన కుండం జేయవలయునన్నవో మారాయనింగారి స్మృతిం ముగోలయును. ఈయన లోకములోని యితర సుప్రసిద్ధదానిలవంటి దాత కాక సోయినను ఆదారలకన్న నెక్కుడుగ బహుజనమును సోపింప గల్గెన, అన్ని గుణములను నొకచో జూడవలయునన్న నది యసంభవముగాదా? వలయు నీయన వృక్షకాస్త్రునిషయమున నేకకాలలలోగాని యొక యక్ష్మాముకూడ జనునన్ను ను అందలి మహాపాధ్యాయులకు మహామహాపాధ్యాయులై విశిష్టులు. ఇట్టి యీయన యాత్మకుఁ బరమేశ్వరుఁడు కాంతి నొనగూర్చుగాక!

చెల్లపిల్ల వేంకటశాస్త్రి,
కల్యాణధాని.

రాయపూరుమిల్లు గడబిడ

అన్ని ముద్రాకరణములకు
జీతములు చాలరని సభ్యులొక్కరియొక్క రాయపుర మరాజ్జాండగోవ్ మిల్లుమాలీలు సమ్మెకట్టి 18 గురు కార్మిక నాయకులను క్రిమిల్ ప్రాసీజర్ 107 కన్నెక్ ప్రకార మరె యు గావించి జామీనుమీద వదలిరి. 9 వతేది నొకకొన్ని అకట్టులు జరిగెను. మిలిటరీ సోలీసులు వచ్చి బాలదేవరాగు క్షగ్గ కూలిలు సహజేతుగుచుండ వాడిమీద తుపాకుల ప్రేరేట ఒకడు చని. 18 గురు గాయములు తగిలెన 9 వతేదిని వార 3 వార పంపబడిన.

చాగార్లు మొదలగు నాయకులు
యొకచోవారికందెరకీ చు

కె. శె. కంప్యూ

నీరులోనున్న కిక్సెట్ గారిబంధువులను, లోని రైతుల కంఠెనీ మేనెడంగ దైర్యమును ఇతివృత్తమును సాతభూతిదెలుపును వారి సమాధివైతమమేరు జెప్పి యొ: పూలడండవేయునని తంతివార కుంపిరి.

మహాసూదుల యల్లరులు

ఈమధ్య మహాసూదులల్లరుల గానింపమొందెడి. కోర్టును ట్రైగ్రాఫ్ ఫిలను పొనుజేసి కాకలిగాయు భాసాదారులను వెనుకకు తిటిమి పనులల నెత్తుకొని పోకొచ్చి యొక్కడలూ: శైతుకొనిపోవడి లాయాభిరంగియొ:టి వీర్ నబాబువే కోనబడె ననితెలియుచున్నది.

వైరులస్థితి

పంజాబులో ఎండలు కాయుచున్నవి. వైరులు బాగుగ నున్నవి. బొంబాయిరాజధానిలో నీకడ్య కంపిసి కడ్యమువలన రాబివైరునకు లాభమున ప్రత్తి. ఖాల్సెవైరులకు నష్టమునలిగెను. బీహారులో 30 బాగుగా పండినది లాచి. వెలుగువైరులు కూడ బాగుగనున్నవి.

కంధిత్రిభాష్యము

శ్రీరామానుజులవారి బ్రహ్మసూత్ర భాష్యముకు సరియైన చక్కని తెనుగున

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంత వాచస్పతిశ్రీమాణి. కందాడై. శేనాచార్యులవారిచే రచియింపఁబడినది.

మొదటిభాగము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-1-0.
రెండవ భాగము (ద్వితీయ, త్రితీయ, చతుర్థాధ్యాయములు) 8-0-0.

తెనిగించిన పద్ధతి:—ప్రతి బ్రహ్మసూత్రమునకును శ్రీ రామానుజ భాష్యసూత్రము ప్రతిపదార్థము లాత్మవ్యయ (తెనుగున) శ్రీభాష్యము (ఇందు ఇంకా సమాధాన సంశయ పూర్వము సిద్ధాంతములు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగ జూపింపఁబడినవి.) అచ్చటచ్చట ప్రతిప్రకాశిక యందలి నిశేషాంతములు నీయబడినవి. యుపపూర్వ పక్షి యుపసద్ధాంత మహాసిద్ధాంతముల యందలి వాద ప్రతివాదము లన్నియును చదువులకు వేదాంత విచారియనం దభివృద్ధిని గలుగజేయు రీతిని యుత్తర ప్రత్యుత్తర రూపముగ గలఁబఱప బడినవి.

శ్రీరామానుజ జియ్యార్ స్వామివారును, మైసూరు నందుకు పరకాల మతము జియ్యార్ స్వామివారును, శ్రీరంగ గణు శ్రీరంగ చారాణు మతము జియ్యార్ స్వామివారును ఈ గ్రంథమును భగవద్రామానుజ విరచిత శ్రీభాష్యమునకు సరియయినదియు, నుబోధులుగను తెనుగును గాను తెలుపుచు నంగీకార పత్రకలను కృపచేసిరి. (859)

మానేజర్, వేదాంత ముద్రాక్షరశాల,
88 ఏనుభావులపేట, మద్రాస్.

గొప్పభగవద్గీత జాతకరత్నము

PART I
జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంక త్వర ఫలితములను కార్యక్రమరీతింగుతో నహా యెన్ని సంక త్వరములకైనను జ్యోతిష్యుని సహాయము అక్కర లేకయే తమంతిట తాము ప్రాసీకొనలరు. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు వ్యాధికభావములతో మీ మీ జాత కములను మీరే ప్రాసీకొనలరు. ఇది యింటిజ్యోతిష్యుడు. వీని వెల రు 2-0-0, నెలఖరలోగా కొనువారి 1-0-0 మూత్రమే కలయువో జాతకములు సరసమైనభరతు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
భారతీయ, విశాఖపట్నంజిల్లా.

కొత్తరకం
నెత్పిల్లింగు
ఫవుంటు వేనాలు
2 రూపాయలు
గకులకు 1డజను మీద, 25%
మిషన్ యువబడును.
విక్టోరియా డిపో
మైసూరు
కంధిలేహ్యము
ఇది రు. యివది. సహా సుగం. కా
మాడలు, మచ్చు. యు, కిక్సెట్ము. 1-0-0
నాటిని ఖండించున. గాలము.
20 కు. 10. 0-0-0
కూడ గడలేహ్యము.
అత్తుకమ్మ, విశా. 0-0-0, కుల్యము, కడు
పులో మంట, 1-0-0
2 కు. చాలును. 20. 10. 0-0-0
పి. శి. వ. లంబు. 1-0-0, ద్రవనూజం,
(8851-4) వెలికే. నెల్లూరుజిల్లా.

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెంతో తుడిచి రాకముననే త్వరచేయుదు.

అంతవరకు రానింతవరకు

నేడే

కామిసియా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది విజృంభణ చేయుచున్నది.

వెంటుకల కట్టి లోగ మున్ను, కిరో మంత్య మున్ను, యిది విజృంభణము.

వెంటుకలు చిట్లుట గాని, గరుకు గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుటి సే త్వరచేయు గల్గి వట్లు కడ నుండి మెరయు చుండును.

ఈ లోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడును.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామిసియా తలనూనె నిన్ను శుభ్రోత్సాహమున కేయును.

వల యిది 1-కి 2-కి మాపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము ఇక యింపబడుచున్నది.

ఇది మంచి లక్షణముగా కందరికడనున్న, మరల లక్షణముగా కందరికడనున్న, తరున్న, సోలు యే వెంటుకలు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్

కెమికలు కంపెనీ,

(125) 150 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి.

మీరు మనస్థాన (వర్తమాన, లేక అత్యంత కావలసినప్పుడు) "ఓటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుదు. ఇది విజృంభణ చేయుచున్నది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది. 1/2 కొన్ను యిది 1-కి 2-కి మాపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము ఇక యింపబడుచున్నది.

అమృతం వాయువునొప్పులకు వజ్రాయుధము

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంతిది

మంచి భావ చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, పోట్లపోగొట్టును. బెణకుల భేదించును

వాపుల దూపుమాప

వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము చ్చికి చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక యేండ్లనుండి నాడు సారులు దీని తాచిన మాయమగును.

రక్తము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

మండ పోటుక సప్రమించుకుండున దంతమూర్ఖముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము గ్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోసము 5 తుల నూనెగల సీ|| 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది కేయ విద్యార్థులు, ప్రిడర్లు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులను బెంచి కాపాడును.

అంజనము డిపో బొంబాయి లేక మదరాసు.

రు 500-లుప్రథమ.

జ్యోతిషరహస్యబహుమతి

30-4-23 తేదీని జరుగును.

కడు గులభము, ఫల మధికము, ఈ బహుమానముల కొరకు అత్యుత్సాహముగల ప్రతివారును ప్రయత్నించు కున్నవారు.

ఈ పరీక్షకు శ్రీమంతులు, ఎయిఫులును కూడ దోహదములను చేయవచ్చును. ఎవరియైనా వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్ష ప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును. ముకళింగ జ్యోతిషనిలయమునందలి మజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొని ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. లిఖిత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్వితీయబహుమానము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రు 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షఫలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యుల జ్యోతిషరహస్య గ్రంథములలో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేక మందిచే కొని యావలసినది. ఒక్కప్రతి వెల రు 2-కి-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.

ప్రెక్షింగ జ్యోతిషనిలయం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

తేలవట్టిన కరుణకు ఈ వ్రాసినవాడు వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక తాననుభూతిగా పోగొట్టును. వెల పాకెట రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్లు కొను వారికి పోస్టేజి ఇవాలి. 1 డబ్బా పోస్టేజి 5-0-0. పోస్టేజి ఇవాలి.

చిరునామ:- రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

(1) నెం. 44 నంబులయ్యరు వీధి, ముదాన

మేలయిన స్వదేశీ

కత్తికట్టలు - చాకులు

కప్పుతాళములు.

చేయబడినవి. ప్రోత్సహించుట.

కాబూలుగలవ వ్రాయును.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ సన్స్

బెంగళూరు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్

వెంకటేశ్వర్లు (గోదావరిజిల్లా)

తెలంగాణ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ "ఇండియన్" పత్రికాధికారి.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమువరకు జరుగు సంకటములు తెలుపవారిగా వ్రాయుటకు కట్టుము రూ 2/-, జీవితముంతటిన దశ అంతర్గతలతో వ్రాయుటకు రూ 5/-, ఇత్యతకారము జీవిత మంతటినోను ప్రతి సం॥ గములో జరుగు ముఖ్యవిషయములతో వ్రాయుటకు రూ 10/-, జనన సం॥, నెల, చాచము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని ఫలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాప్రతిభ వచ్చియొన్నవి. జాతకము అంగ్లభాషలో వ్రాసి పంపబడును. బి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్య, కృష్ణనిలాస ఆగవారము (ఎ) పోస్టు మెనుము.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తసీసతను పోగొట్టి రక్తమును కలిగిత్రము చేయుట యందు శేషస్థిక గాంచినది ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకనందు ఎచ్చటికైతము కనాలాభుడ) ఈ విధముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంత్ నెం 144 వనసవాడి, బొంబాయి

మలయచందనము

గనేరియా

అను శిశులకును మతారము వధ్యము లేదు. పిడికారితో తన లేదు. ఎటువు, లేలువు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నె గ రో గ ము ను మూడు పూటలతో మున్నును. మునుప వ్యాధులకు కూడ ఇది రాశివధము. (51) డబ్బీ 1-కి రు 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం (గోదావరిజిల్లా.)